

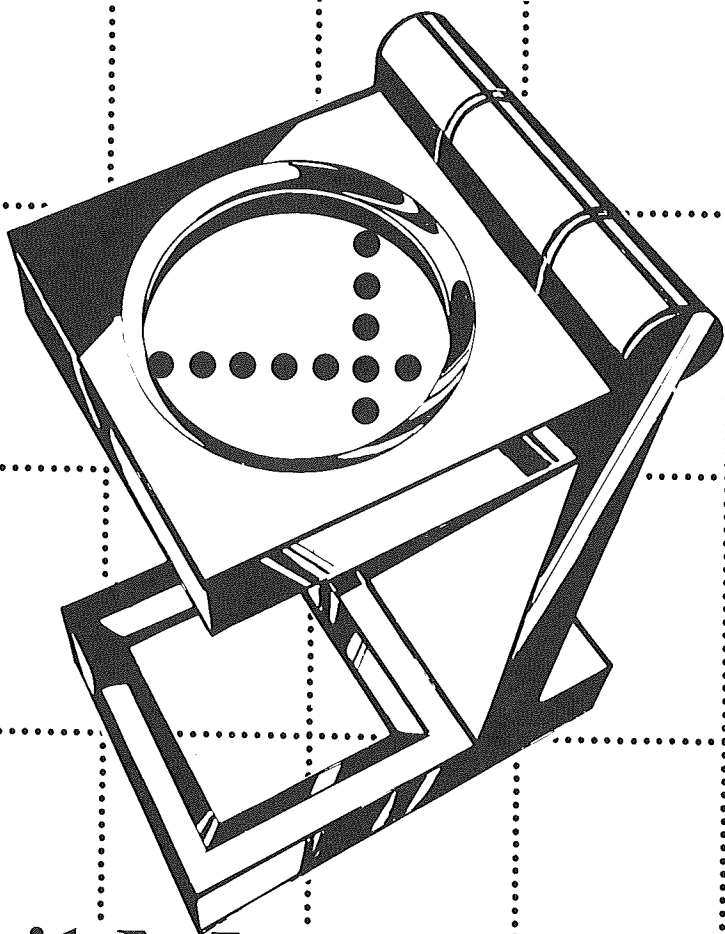
norsk filatelistisk tidsskrift

nft 1
JANUAR 1988

AV INNHOLDET: «Nytrykk» eller «ettertrykk» av Norge nr. 1, s. 5 ● Vi samler motiv: VIKINGSKIP, s. 6 ● Svensk spesialstempel tegnet av norsk geolog, s. 10 ● Årets første merker, s. 11 ● Forbund mot opprettelse av private poster og byposter, s. 12 ● Refleksjoner ved årsskiftet, s. 14 ● «Combination-covers» fra Japan, s. 16 ● ARKANG-ELSK — VARDØ, Postbærende dampskipstrafikk ved Murmanskysten, s. 20 ● Foran FINLANDIA: På grensen mellom øst og vest, s. 24 ● Post fra norske FN-observatører, s. 30 ● Ulvunger — og brev til «Won-tolla» i Stabekk, s. 36 ● Norske poststempler (Del 13): Endring-stemplerne 1879, s. 38 ● Pakkepoststemplerne frem til året 1900, s. 46 ● NYTT om nye frimerker, Utstillinger, Vi sakser, Postkassen m.m. Tilsammen 56 sider.

☐ Vikingene og deres skip kan også være et tema for en motivsamling. Gunnar Dahlvig har skrevet en artikkel han har kalt «Vikingskip», illustrert med frimerker og stempler med vikingskip-motiv. Se side 6.

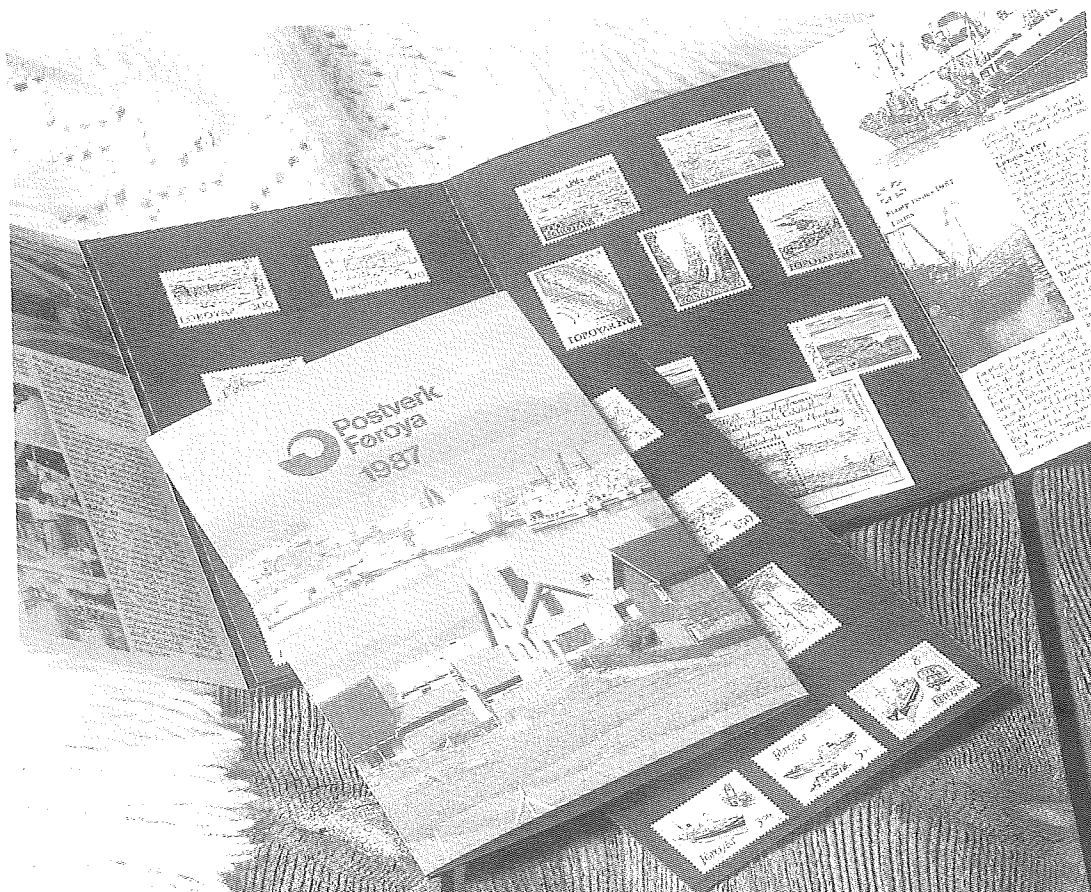

•Emil Moestue as•

GRAFISK INDUSTRI

Boks 9081 Vaterland

0134 Oslo 1

1987
Pris: DKK 78.70

Postverk
Føroya

Frimerkjadeiddin FR-159 Tórshavn Føroya

DE TVÅ FÖRDELARNA NÄR NI SÄLJER KONTANT!

Det finns tillfällen då man av någon anledning inte kan utnyttja auktionsförsäljningens många fördelar. Man måste då sälja till ett fast pris. Ena fördelen med detta är att man får affären avslutad så snart man kommit överens om priset med köparen. Den andra är att man får pengarna snabbt, vilket ibland kan vara av avgörande betydelse. För frimärkssamlingen representerar för många inte bara en hobby, utan också en trygghet – en god försäkring. När man måste sälja snabbt, kan denna försäkring emellertid visa sig mindre god än vad man trott. Därför är det naturligtvis viktigt att ni går till en köpare som kan ge Er ett bra pris.

Eftersom vi måste skaffa material till vår stora kundkrets, som sträcker sig långt utanför Skandinavien gränser, är vi mycket mångsidiga kontantköpare. För naturligtvis kan de handlare som specialiserat sig på något eller några enskilda länder, inte vara särskilt intresserade av annat. Kom därför till oss. Vi är intresserade av det mesta, värderat alltifrån några tusen kronor och uppåt.

POSTILJONEN AB

Box 4118, S-203 12 Malmö, Tel 040-72290. Postgiro 63 70 11-8
Besöksadress: Södra Tullgatan 3

I Stockholm: Drottninggatan 114 A tr. Besök endast efter överenskommelse per tel 08-32 70 70.

I Danmark: Skandia-Postillonen A/S, Trommesalen 7, DK-1614 Köpenhamn V, tel (01)22 03 00.

NUMMER 1
JANUAR 1988
47. ÅRGANG

norsk filatelistisk tidsskrift

ANSVARLIG REDAKTØR: ERLING SJONG

nft

BYTTE

Dette er bytteønsker som er kommet inn til Norsk Filatelistforbund. Forbundet kjenner ikke dem som ønsker å bytte og kan ikke innta for vedkommende.

Første kontakt bør derfor tas forsiktig. La gjerne den annen part sende den første sending, men svar deretter seriøst, og oppgi gjerne Norsk Filatelistisk Tidsskrift som kilde.

Herman Santoso, PO. Box 220/JKB, Jakarta 11001, Indonesia, søker byttepartner i Norge. Samler frimerker, blokker, hefter, FDC's, hel-saker. Kan gi i bytte frimerker o.a. fra Indonesia, Malaysia, Singapore, Kina og andre asiatiske stater. Skriver på engelsk.

Manfred Zierke, Hauptstr. 108 PF 12/382, DDR – 9401 Affalter, søker byttevenn i Norge. Ønsker Norge både postfrisk og stemplet, og gir DDR, BRD eller Vest-Berlin i bytte. Skriver på tysk.

Graham Borradaile, R.R. no. 1, Murillo, Ontario POT 2GO, Canada, ønsker noe eldre norske, gir Canada eller New Zealand. Samler også antarktiske og geologiske merker. Korr. eng.

Jan Benes, Poznanska 4, CS-61600 BRNO 16, Tsjekkoslovakia, ønsker postfriske tematiske merker som natur, malerier, jul, kunst, blomster, dyr, UNO og blokker fra de nordiske land, gir CSSR 1945–87 + FDC. Korr. eng./tysk.

Dr. Renato Berio, Via Maragliano 3, I-16121 GENOVA, Italia, ønsker nyhyetsbytte Norge–Italia **/stpl./blokker. Korr. eng./tysk/fransk. Kan også gi San Marino og Vatikanet.

F. Neuschaefer, Watzmannstr. 13, D-7032 SINDELFINGEN, V-Tyskland, ønsker byttekontakter som er interessert i temaet «Frimerkets Dag». Korr. tysk.

Claude Ruzé, 7 rue du Razas, F-48120 Saint Albon, Frankrike, ønsker byttekontakter. Skriv på fransk.

Micrel Bonngaux, 20 Rue de la Garerre au Morie, F-28230 Epernon, Frankrike, ønsker byttekontakter. Skriv på fransk.

Yvonne Edmisten, 3055 Bahia Court, San Luis Obispo, CA 93401, USA ønsker å bytte stemplet USA mot spesielt norske, men også øvrige Skandinavia. Korr. eng.

Cap. Ennio Stavagna, Via Fabio Severo 56, I-34127 TRIESTE, Italia, ønsker byttekontakter i Norge. Korr. eng.

nft

Postkassen

NORDLAND-stemplene

I forbindelse med min artikkel i NFT 10/87 om NORDLAND-stemplene, vil jeg gjerne få lov til å korrigere følgende trykkfeil:

I 1840 ble det ansatt en postbetjent fra (ikke for) Nordlands Postcontoir ombord i «Prinds Gustav».

Dessuten vil jeg få rette et par unøyaktigheter:

Nordlands Postcontoir ble riktignok opprettet ved kgl. res. av 2. nov. 1804, men kom først i drift i løpet av 1805.

Postmesteren hadde i 1838 bare fått ordre om å møte frem i Gutvik for å ekspedere posten på dampskipet «Prinds Gustav»s nordtur, men da han antok at Nordlands-posten ville være ombord på skipets sydtur, reiste han også til Gutvik når dampskipet var ventet på sydtur. Han måtte således reise ikke en, men to ganger i løpet av en treukersperiode.

Ellers kan jeg opplyse at Postverket i forbindelse med Europa-frimerkene for 1988, hvor temaet er «Transport og kommunikasjon», bl.a. vil minnes 150-årsjubileet for «Prinds Gustav»s første tur fra Trondheim til Tromsø i 1838 med et frimerke.

Vennlig hilsen
Gunnar Melbøe

**under
lupen**

Redaktørens egen spalte

Forventning og realisme ved et salg

– Jeg har arvet en frimerkesamling, og har forsøkt å selge den via en frimerkehandler, skriver en leser til NFT's redaktør.

– Jeg forsøkte ved hjelp av en katalog å finne ut hvor mye samlingen kunne være verdt, og kom til et beløp på rundt 30 000 kroner. Men handleren, som bare bladde raskt igjennom de fire albumene samlingen besto av, tilbød meg bare 5000 kroner. Kan dette være rett? Er dette ren svindel, eller hva? Spør arvingen.

– – –

Til det avsluttende spørsmålet: Svindel er det neppe. Hadde det det vært, ville neppe den summen som ble budt vært såpass høy som den var.

Slike spørsmål dukker opp både titt og ofte. Arvinger som sitter igjen med en frimerkesamling som en far/mor eller besteforeldre har koset seg med gjennom år, forsøkes solgt – og så får man ikke på langt nær det man har forventet. Som regel er det forventningene det er noe galt med – ikke det man tilbys ved salg.

Selv om noen har holdt på med en frimerkesamling i en årrekke, er det slett ikke sikkert at den er verdt noe – i penger. Den kan være «verdt» adskillig for den som har hatt glede av samlingen gjennom år, mens den på det åpne marked knapt lar seg selge.

Når noen forsøker å «verdisette» en samling ut fra katalog-noteringer, må det nødvendigvis bære galt avsted. Kataloger opererer gjerne med noteringer på f.eks. bruksmerker som ligger skyhøyt over hva noen vil gi for slike merker. Norgeskatalogen har ingen noteringer under kr. 1,00 (ikke etter hva jeg har sett, ihvertfall). Hvis man forsøker å selge slik massevare, får man kanskje kr. 1,00 for tilsammen 100 eksemplarer. Og da bør merkene også være pent stemplet...

– – –

Nei, å bedømme hva en frimerkesamling kan innbringe ved salg, er ikke lett. En rekke faktorer spiller inn: Er merkene hele, er de pent stemplet, er de skikkelig oppbevart – eller er det på den annen side noe «spesielt» ved dem som gjør dem ettertraktet? Er det i det hele tatt noen som er interessert i nettopp det samleområdet merkene omfatter? Videre: Er merket/merkene farvefriske, er de pent sentrerte, er de med eller uten vannmerke? Spørsmålene som skal besvares er mange. Såkalt «massevare» lar seg som oftest bare selge i kilovis. Førstedagsbrev og andre «spissfindigheter», skys ofte som pesten.

La det også være klart: En frimerkehandler kjøper frimerker for å selge dem igjen. Han driver forretning. Han har utgifter som skal dekkes inn, han må betale moms – og skal helst tjene så mye på salget at han kan leve av det. Han må kalkulere med at endel av merkene slett ikke lar seg selge igjen. Men samtidig må han vurdere hva han kan oppnå for eventuelle «sjeldenheter». Og på grunnlag av dette og en rekke andre faktorer, kan han så gi selgeren et bud.

– – –

En rekke av klubbene og foreningene i Norsk Filatelistforbund har egne, valgte komiteer som er satt til å ivareta medlemmenes interesser også etter at de er avgått ved døden. Dette ved å hjelpe de etterlatte med vurdering og eventuelt salg av avdødes frimerkesamling. Slike «dødsbo»-vurderinger foregår stadig rundt om i klubbene. Det er meget mulig man vil anbefale arvingene å forsøke salg gjennom en handler. Men man vil på forhånd kunne få en noenlunde realistisk vurdering og antydning om hva man kan oppnå ved slikt salg. Det vil i alle tilfelle være fornuftig å ta kontakt med klubbens «vurderings-komiteer» for å få råd og vink om på hvilken måte en slik samling best kan omsettes. Man unngår kanskje også å tro at man «blir lurt» når salget skal gjennomføres.

E.S.

FYLDIGE BESKRIVELSER OG GRATIS AUKSJONS-

KATALOG FRA
RUGBY PHILATELIC AUCTIONS
LUCAS HOUSE DEPT. . . .
RAILWAY TERRACE RUGBY WARWICKSHIRE
CV21 3JQ ENGLAND
TEL (788) 62723

«Nytrykk» eller «ettertrykk» av Norge nr. 1 ble til i 1984

Av Sven Åhman

Et forholdsvis ferskt, og etter alt å dømme også forholdsvis ukjent nytrykk av Norge nr. 1, den utaggede fireskillingen fra 1855, er dukket opp.

Det er ikke mer enn fire år siden det ble til.

I forbindelse med den nitende verdenspostkongressen i Hamburg — den første noengang i Tyskland — ble det arrangert en utstilling etter oppdrag av Deutsche Bundespost, UPU's vesttyske medlemsorgan. Utstillingen fikk navnet «Salon de Philatelie». I katalogen til denne utstillingen inngikk et antall løse blad med særtrykk av det første frimerket fra hver av de 22 statene som i Bern den 9. oktober 1874 undertegnet traktaten om Union Générale des Postes, som unionen ble hetende offisielt. I dag brukes som oftest forkortelsen UPU etter navnet den fikk i 1878, Union postale universelle, eller den engelske betegnelsen Universal Postal Union.

Mappen med de 22 særtrykkene ble gitt til alle verdenspostkongressens delegater sammen med katalogen — som dessuten inneholdt et ekstra ettertrykk av et Hamburg-merke på 1 1/4 Schilling — som forøvrig er nr. 20 i tys-

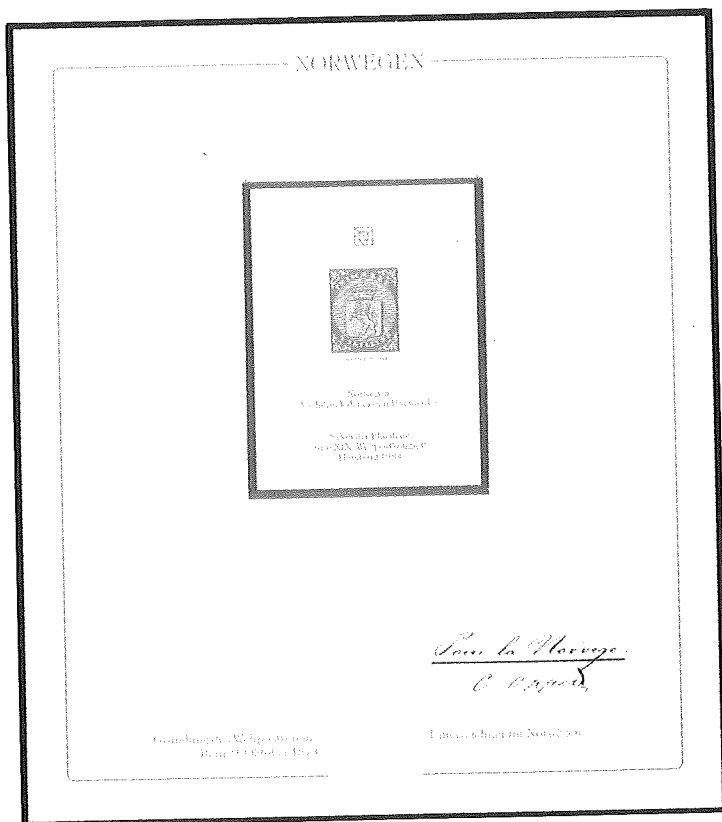
ke kataloger. Dette ettertrykket er utført med et virkelig nytrykk, fremstilt så sent som i 1978, som grunnlag.

Hvert av de 22 grunnleggerlandenes første frimerke i ettertrykk er fremstilt i Hamburg på papir med vannmerke (bølgelinjer) og satt opp på et ark der undertegneren av den opprinnelige traktaten for de respektive

land har fått sin signatur gjengitt i faksimile.

Alle ettertrykkene er utført etter original eller nytrykk som ble stilt til rådighet av postverkene i vedkommende land «eller dets etterfølger», som f.eks. Jugoslavia for Serbien og Sovjetunionen for Tsarrussland i 1874.

For Norge ble navnetegnet «C. Oppen» reproduisert fra original-traktaten.

Bladet med nytrykket av Nk. nr. 1 fra kongresskatalogen.

Vi samler motiv:

VIKINGSKIP

Av Gunnar Dahlvig

At vikingskipene utgjør en viktig del av min samling «Vikingarna» er en selvfølge, men de utgjør like naturlig en vesentlig del av alle samlinger som har med sjøfart å gjøre.

Problemet med å beskrive disse skipene består ikke i at det savnes materiale. Snarere ligger vanskelighetene i å velge i det rike tilbudet av såvel frimerker som stempler – ja, det finnes et par helsaker og frimerkehefter også.

Mange, frem for alt stempler, er så stiliserte at de knapt er brukbare, og en som tegner frimerker eller stempler har ofte svært diffuse begrep om hvordan et vikingskip ser ut. Som eksempel vises et fantasifullt fartøy fra Kampuchea som postverket der påstår skal forestille et vikingskip. I likhet med vikingskip-merker fra andre fjerne land som USA, Canada, Korea, Ghana, Cuba, Togo, Qatar o.a. er dette også bevis på skipstypenes store

betydning i seilingens historie. I Europa finnes merker fra Sovjet, Estland, Polen, Ungarn, Bulgaria, England, Isle of Man, Guernsey, Frankrike, San Marino og Monaco – foruten (naturligvis) fra de nordiske landene. Dessuten finnes det et vikingskip-lignende fartøy på et av merkene i den østerrikske Nibelungen-serien, samt et merke fra Malmø lokalpost. Helsakene er fra Tyskland og Polen, og så finnes det noen hefteomslag fra Sverige, Danmark og Isle of Man. Stempler finnes fra mange land, og inkluderer man maskinstemplerne blir listen enda lengre. Skandinaviske bedrifter og offentlige institusjoner utenlands bruker av og til vikingskip i sine private maskinstempler. I min samling har jeg bl.a. slike stempler fra en norsk skipsmegler i Sydafrika, Svenska Handelskammaren i Madrid og det danske generalkonsulat i New York.

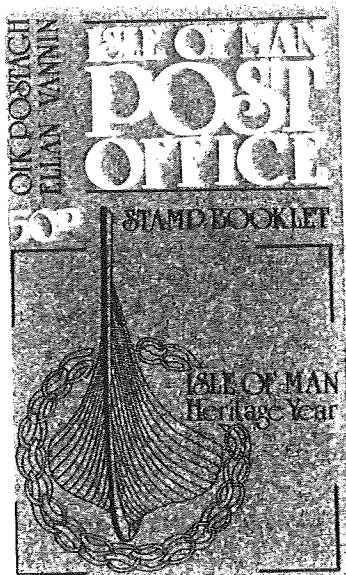
Skipets konstruksjon

Det hersker tvil om hva som var årsaken til den voldsomme kraftutviklingen fra Norden som vikingetiden i realiteten innebar, men man er enig om at forutsetningen for den var den nye skipskonstruksjonen som våre forfedre avstedkom i slutten av 1700-tallet.

S kroget var klink-bygget, dvs. med bordene lagt i overlapping og klinket til hverandre, en metode som var alminnelig i Skandinavia helt siden 300-tallet og som skilte seg fra Middelhavs-fartøyene, som ble kravellbygget (med bordene kant i kant). De små formatene på de filatelistiske objektene gjør det vanskelig å illustrere tydelig klink-konstruksjonen. De beste jeg har lyktes å finne er det viste norske stempelet fra NORPOSTA.

Den store nyheten ved vikingskipet var *kjelen*, som ble laget i ett stykke og alltid var av eik. På såvel heftet

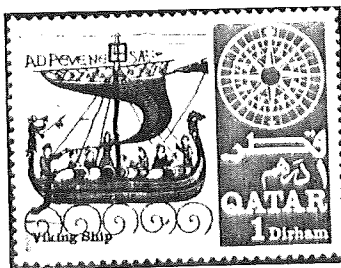
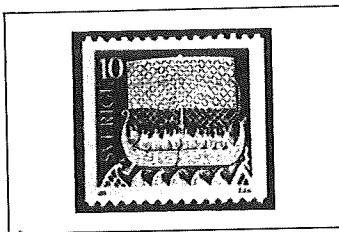

fra Isle of Man som på bildet av det danske Skuldelevsskipet ser man tydelig den kraftige kjølen.

Skrog og kjøl ble bygget som en enhet, og først deretter la man inn spantene. I enkelte skip *bandt* man skroget fast til spantene – i andre ble noen av bordene spikret fast. Totalt ga denne konstruksjonen i sin tid et sjøgående fartøy av særklasse.

Seil og skjold

Skipet var rårigget og seilet var – i det minste i den første tiden – av vadmél. Alle vet jo hvordan ull oppfører seg når den blir våt, og man tror at det diagonalmønsteret som finnes på de gotlandske runestenene er forsterkninger som skulle få selv et vått ullseil til å beholde formen. Også Skuldelevsskipets seil er tegnet med diagonalmønster.

Senere ble stripete lærretsseil mer alminnelig, og utstyrt med slike fremstilles også de fleste skipene på tegninger som utføres idag – se f.eks. San Marino-merket. Merket fra Qatar viser Wilhelm Erobrerens skip «Mora» fra Bayeux-tapetene og er altså et samtidig vitnesbyrd om stripete seil.

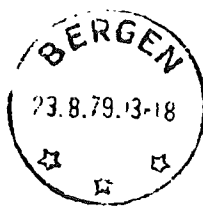
Masten var avtagbar og skipet kunne også roes, slik det er vist på et norsk frimerke. Man kunne også ro og seile samtidig, som San Marino-merket viser. Derimot var det vanskelig å ro med skjoldene hengende utenfor, ettersom de da ville dekke hullene for årer. Det er en vanlig tegnefeil å vise seilende skip med skjold på utsiden. Skjoldene ble bare hengt ut når man var i havn, og da mest for å imponere omgivelsene. Det motsatte var så sjelden at det fortelles i en islandsk saga at en mann med navn Bjørn kom seilen-

de inn i Bjarnarfjorden med skjoldene hengende ute, hvilket resulterte i at han i all fremtid fikk dras med økenavnet «Skjaldabjørn».

Åre-par

Skipenes størrelse ble målt i antall årepar, eller mer nøyaktig i antall sitteplasser for roerne. Det viste norske (uten mast) skipet er altså en «tiseter», dvs. det har ti par årer, og San Marino-skipet ser ut til å ha 14 årepar. Til sammenligning kan nevnes at Gokstadskipet hadde 16 årepar og Osebergsskipet 15 årepar. Olav Trygvassons berømte «Ormen Lange» hadde 34 årepar, og det største som omtales i skriftene var et med 37 par årer, som dog ble bygget så sent som i 1262, altså lenge etter den egentlige vikingtidens slutt.

I mastetoppen satt ofte en vimpel, en «værhane» av metaltall eller – i spesielle tilfeller – en mers. San Marino-merket har en vimpel, mens det polske merkets «værhane» er svært lik den svenske Söderala-vimpelen. På det islandske 5-aura merket kan man skimte en gubbe sittende i en mers, og den korsformede konstruksjonen i toppen av Wilhelm Erobrerens skip kan også forstås som en mers. «Værhanene» og vimplene satt ikke alltid i mastetoppen, men kunne også være plassert i stevnen, noe som fremgår av treplaten som vises i stempelet fra Bergen.

Det islandske merket viser også noe så originalt som en styreåre på babord side. Den vanlige plasseringen var på styrbord side – ordet styrbord er jo nettopp avledet av dette faktum – men ifølge den svenske seilskipsspesialisten Bjørn Landström kunne også babord-plassering fo-

rekomme, spesielt i begynnelsen av vikingtiden. Etter som merket skal forestille det skipet som Korpfloke (Hrafna-Floki) seilte med til Island i midten av 800-tallet, kan tegningen tross alt være rimelig. Qatar-merket viser den konvensjonelle plasseringen av roret.

Drage-skip

Vikingskipene kalles jo iblant for drageskip etter det dyrehodet som ofte satt i stevnen. Om det nå var en drage, en løve, en ulv eller et annet skrekkinnjagende dyr, kan diskuteres. Helt klart er det i hvert fall at det også kunne være et slangehode.

Det fremgår bl.a. av Osebergskipet. Hva slags dyr det nå var, så var det alltid avtagbart. Til sjøs skulle det sitte oppe for å skremme sjøuhylene, men i nærheten av land skulle det være tatt bort for ikke å skremme land-uhylene. Det islandske 10-aura-merket viser den første norske nybyggeren på Island, Ingolf Arnason, idet han kaster høysetestolpene i sjøen utenfor Reykjavik. Og man ser jo tydelig at man har tatt bort stavnpnyden. Hadde ikke skipet hatt et hode i stevnen, hadde det heller ikke hatt den halelignende avslutningen akterut.

Be om vår siste

SALGSKATALOG

som inneholder en mengde gode tilbud på
FRIMERKER OG FRIMERKEUTSTYR

ODD F. MOE

FRIMERKER
OG FILATELISTARTIKLER

POSTBOKS 207 - 1301 SANDVIKA

Postordre og direkte salg

LEUCHTTURM ARTIKLER

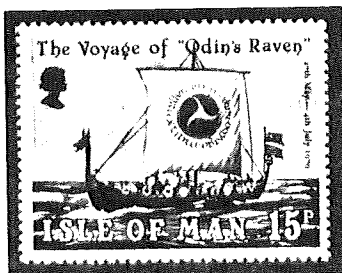
Kopi med sjødyktighet

I 1892 ble det i Norge bygget en kopi av Gokstadskipet, og denne ble seilt over til USA av den rutinerte seilskipskapteinen Magnus Andersen. Han var svært imponert over skipets sjødyktighet, spesielt fordi det egentlig bare var en kystfarer. De skipene som normalt ble brukt på åpne havet var noe større, lignende det danske Skuldelevs-skipet, og kaltes knarr. De rene krigsskipene – langskipene – var lange og smekre, men ikke spesielt sjødyktige.

Da kopien skulle bygges, klarte man ikke i hele Skandinavia å finne et eiketre som var stort nok til at man kunne lage kjølen, og man måtte importere eik fra Canada. Ettersom Gokstadskipet bare hadde 16 åre-par og de fleste skipene var større enn som så – det største som nevnes hadde 37 åre-par – kan man tenke seg hvordan eikeskogene så ut på den tiden.

Til slutt ser vi det amerikanske merket som avbilder skipet fra 1892 og et merke fra Isle of Man som viser en annen kopi i skala 2/3 som ble bygget i 1979 og ble seilt fra Norge til Isle of Man.

Den norske brev-sentral i London

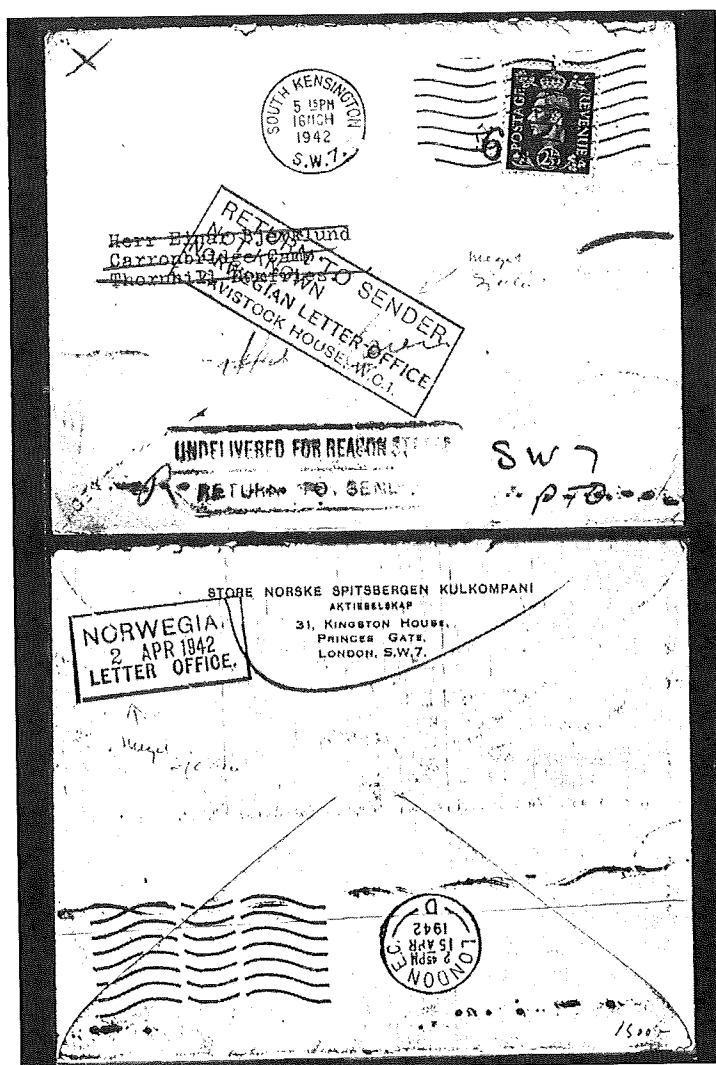
Av Karl U. Sanne

På Engers auksjon i november 1987 ble det frembudt et hittil ukjent eksilpostobjekt med returstempel: «Return to sender. Not known.» Vedlagt følger fotokopi av for- og bakside.

Det må antas at stampelet erstattet merkelappen som

ble benyttet i 1940/41 ved Brevsentralen i London, men ytterligere opplysninger enn dem som fremgår av illustrasjonen savnes.

Undertegnede ville sette pris på om NFT's lesere kan bistå med opplysninger, evt. om andre avtrykk er kjent.

Svensk spesialstempel tegnet av norsk geolog

Av Sten-Anders Smeds

I uvisshet om noen i det hele er interessert i «Norge i utlandet», vil jeg likevel berette om et svensk spesialstempel der motivet viser seg å være tegnet av en nordmann.

Den 6. oktober 1980 ble det i Kiruna brukt et spesialstempel i forbindelse med utstillingen «Geologi på Frimärken» (Fig. 1). Da denne utstillingen i hovedsak viste mitt materiale, fikk jeg også anledning til å foreslå spesialstempelen: En geologisk profil gjennom Kiirunavaara. Bildet er hentet fra en lærebok i geologi, der det ble angitt å være «etter Geijer» (Per Geijer, svensk geolog 1886–1975).

Bildet ble speilvendt i stempelet for å tilsvare utsikten fra Kiruna mot fjellet og gruva Kiirunavaara.

Geijer arbeidet med og studerte de lapplandske jernmalm-feltene, men denne profilen er ikke gjenfunnet i noen av hans publiserte skrifter.

Derimot har det vist seg at profilen er publisert i 1927 av den norske geologen, professor ved Norges tekniske høgskole i Trondheim, J. H. L. Vogt (1858–1932) i hans artikkel «On the genesis of the Iron Deposits of the Kiruna Type», publisert i Geologiska Föreningen i Stockholm, Förhandlingar, bind 49, side 153–195, hvor han redegjør for sin oppfatning av dette så omdiskuterte emne. I artik-

□ Fig. 1.

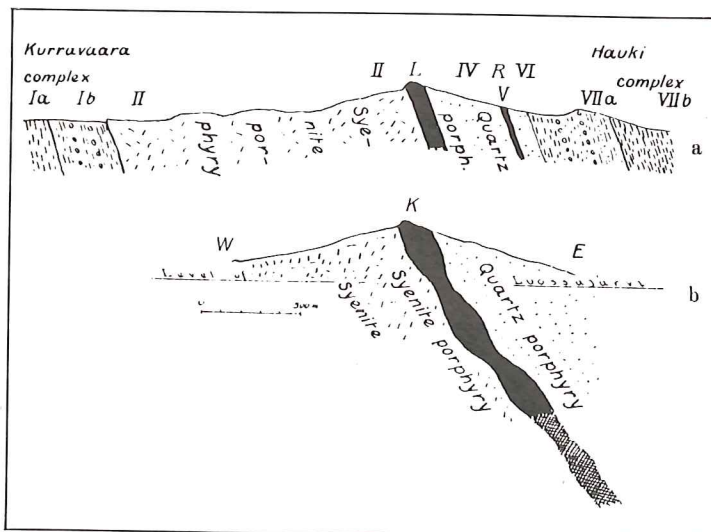
kelen er det angitt at noen diamant-borehull ble boret noen år tidligere, hvilket gjorde at man fikk bedre begrep om malmens dybde. «Thus the ore body also in the vertical direction shows

some variations in the thickness which I schematically have illustrated in fig 2b». (Fig. 2).

Dette innebærer at profilen ikke bare ble publisert, men også ble planlagt og tegnet av Vogt.

Da geologen J. H. L. Vogt ble hedret med et frimerke den 4. september 1974, burde han være vel kjent for norske frimerkesamlere, slik at han ikke trenger nærmere presentasjon her.

Klart er det at dette spesialstempelen fra Kiruna hører hjemme i temasamlinger over Norsk Vitenskap, Norsk Kunst, Norges tekniske høgskole, Berømte Trondheimsbeboere osv. – og ikke bare i geologi eller hjemstedssamlinger fra Kiruna.

□ Fig. 2. Profiler over fjellgrunnen ved Kiruna, fra Vogts artikkel.

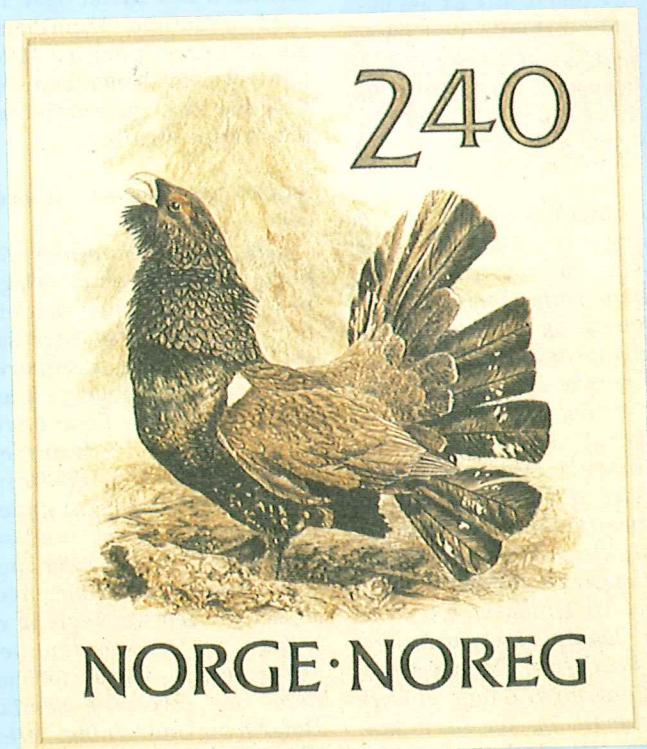
Årets første merker 18/2

Det norske frimerkeprogrammet for 1988 er omtalt tidligere (NFT nr. 9/87). Vi skal derfor ikke gå i detalj her, – bare konstatere at pålydende for de første utgavene nå er klart.

Allerede den 18. februar kommer det to bruksmerker og to merker i anledning av at Frelsesarmeen i Norge er 100 år.

Bruksmerkene kommer i anledning av en økning i portosatsene. Man har nå forlatt «ornamentikken» som har vært motivet de siste par årene, og innleder i stedet en serie med motiver fra norsk natur. Disse to første merkene avbilder tiur og reinsdyr. Når vi nå avbilder utkastet til tiur-merket, er det grunn til å peke på at pålydende på avbildningen (2,40) ikke blir å finne igjen på frimerket. Det får nemlig pålydende kr. 2,90. Reinsdyrmerket får pålydende kr. 3,80.

De to merkene i anledning Frelsesarmeens jubileum får pålydende kr. 2,90 og kr. 4,80. Det første har motivet «Sang og musikk», mens det andre (som vi avbilder utkastet til) får motivet «Othilie Tonning». For uinnvidde kan opplyses at hun egentlig het Anna Othilie og at hun i en årrekke var sekretær for armeens sosialarbeid. Hun var sogar medlem av Oslo bystyre og formannskap i mange år. Hun døde i 1931.

□ Utkastene til to av frimerkene som kommer 18. februar. Bemerk at tiur-merket får pålydende kr. 2,90, ikke 2,40 som utkastet viser.

Statens postmonopol (Del 3) Forts. fra nr. 9/87:

Forbud mot opprettelse av private poster og byposter

Av Gunnar Melbøe

Loven av 31. mai 1827 satte forbud mot enten selv eller ved andre å innrette eller vedlikeholde noen post eller ekspresse, som til bestemte dager eller timer mottok og frembrakte brev mellom innenlandske steder hvor offentlig post var anlagt.

Regjeringen foreslo derfor i en innstilling av 24. desember 1850 en utvidelse av loven, slik at det også ble forbudt, uten postvesenets mellomkomst, å iverksette regelmessig brevbeholdning mellom Norge og utlandet.

«I indeværende Aar er nemlig en Dampskipsfart aabnet for privat Regning mellem Hull, Christiania og Gøteborg; og med det i denne Fart anbragte Dampskib har det norske Postvæsen vistnok betinget sig Ret til at medsende Post, mod at der er tilstaaet Dampskibet ved Anløbet af norsk Havn visse Begunstigelser i Henseende til Afgifter, men der har ifølge Lovgivningen ikke været Noget til Hinder for, at der med Dampskibet befordres Post uden Postvæsenets Mellomkomst. Baade af Hensyn hertil, og da flere saadanne Foretagender, være sig for udenlandsk eller indenlandsk Regning, kunne komme i stand, anseer Departementet det nødvendigt,

at Regjeringen ved Lov sættes i stand til at hævde det den norske Stat, som andre Stater, tilkommende Postregale (= rettighet) ligeover Udlandet.» (8)

Forbudet omgås

På grunn av økningen i dampskipsfarten innenlands, innså man at forbudet mot at de reisende tok med brev, vanskelig kunne kontrolleres effektivt. Det nyttet også lite med offentlige kunngjøringer og anmerkning på billettene, bl.a. fordi den som forbrøt seg mot bestemmelsene ikke kunne straffes.

Skadet postvesenets interesser

«Da det forekommer Departementet, at denne Tingenes Tilstand, der er skadelig for Postvæsenets Interesse, ikke bør forblive uforandret, anser man det hensigtsmessigt, at der under Straf bliver forbudt, uden Postvæsenets Mellomkomst at sende Breve med Dampskibe, som gaae i regelmæssig Fart mellem Norge og Udlandet eller mellem Steder her i Riget, hvor Post for offentlig Regning er anlagt, og i Overensstemmelse hermed tillige forbudt dem, der forestaae saadan Befordringsindretning, eller henhøre til dens Personale eller Besætning, eller som reise dermed, at befordre eller besørge Breve uden Postvæsenets Mellomkomst.» (8)

60 skillings mulkt

Straffen for overtredelse ble fastsatt til en mulkt på 60 skilling for hvert brev ifølge lov av 19 mai 1851. Dessuten ble bestemmelsene også gjort gjeldende for

«Diligencer, Dagvogne eller andre Befordringsindretninger, der gaae i regelmæssig Fart mellem Norge og Udlandet, eller imellem Steder her i Riget, hvor Post for offentlig Regning er anlagt.»

Private byposter

Lenge hadde postverket ingen interesse av lokale posttjenester i byer hvor det ikke fantes påkrevet eller regningssvarende. Og her er årsaken til at de forskjellige private byposter så dagens lys. De fylte et lokalt behov, delvis i intimt samarbeid med Statens post, og noe direkte konkurranseforhold var det i regel ikke i de årene de private byposter virkelig ble drevet.

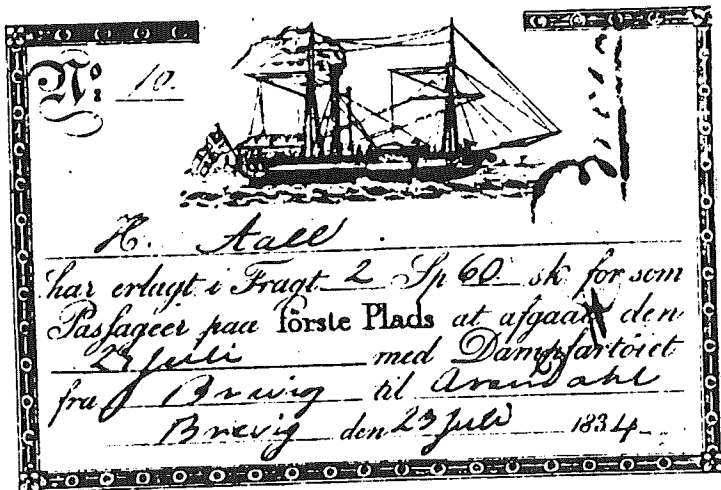
Den første private bypost var etablert i Christiania en gang i 1850-årene.

De neste private byposter, og de første som utga egne frimerker, ble opprettet i Bergen og Trondheim i 1865.

Nærmere forskrifter

Først postloven av 3. mai 1871 inneholder nærmere forskrifter for de private byposter. I samme lovs § 49 står det:

«Under samme Straf skal

Passageren gjøres herved opmærksom paa,
at han ingen Breve maa medtage.

Indskrivningspenge 12 Skill.

Opvartningspenge 12 . "

Veierpenge 4 . "

= 28

□ For- og bakside av en billett fra 1834.

Norsk Sjøfartsmuseum.

det være forbudt at underholde nogen Indretning til regelmæssig Befordring af Lokalbreve paa Steder, hvor Lokalpost for Postvæsenets Regning ere oprettede, eller ved saadan Indretning at forsende Breve.»

Monopol på all postbefordring

Den 12. mai 1888 kom en ny postlov som utvidet Statens monopol til å omfatte all postbefordring, altså også de private byposters tidligere virkefelt.

Etter den nye postlovens § 51 kunne private byposter ikke etter 1. juli 1888 (senere

utsatt til 31. desember samme år) underholdes uten med samtykke fra Poststyret.

Poststyret henvendte seg også til amtmennene med anmodning om uttalelser. I rundskrivet til amtmennene het det:

«Bestemmelsen i Postlovens § 51 er motiveret ved Hensynet til det offentlige i at kunde hindre Oprettelsen av private Byposter, der ikke paakræves af Forholdene, men hvor Indehaverens Hensigt nærmest er at aabne sig Adgang til at trykke Bypostmerker og at drive Handel med dem.»

Bypostene nedlegges

På grunnlag av de innkomne erklæringer, traff så Poststyret i hvert enkelt tilfelle bestemmelse om vedkommende private bypost skulle få fortsette eller ikke. De fleste ble pålagt å slutte ved nyttår 1888, noen få fikk dispensasjon til å fortsette ennå en tid. Trondhjems Bypost stengte først 1. juli 1913 etter innehaverens død. (10)

Dermed hadde staten overtatt all postbefordring og bestet sin monopolstilling.

Kilder:

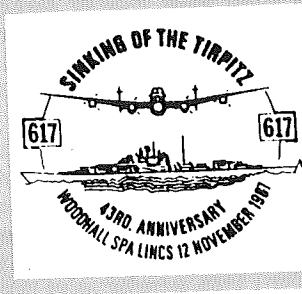
- (8) Kongelige Propositioner og Meddelelser – Littr. H. 1851 (PB).
- (9) Love, Anordninger etc. – 13. bind (PB).
- (10) C. A. Pihl og P. Gellein: Bypost og annen norsk lokalpost. (Håndbok over Norske Filatelistika).

nft

Vi sakser

TIRPITZ-senkning minnet med stempel

Den 12. november 1987 var det 43 år siden TIRPITZ ble senket. I den anledning ble det tatt i bruk et spesialstempel i England. Det er mulig å sikre seg et avtrykk (på frimerker) ved å skrive til Special Postmark Duty, Sorting Office, Firth Road, Lincoln LN5 7NU, England. (SFT)

Fra forbundspresidenten:

Refleksjoner ved årsskiftet

Først og fremst GODT NYTT ÅR til dere alle. Et spesielt velkommen til de nye medlemsklubbene i Nittedal/Hakadal og Ås – medlemmer fra 1.1.1988; også til klubbene i Lofoten og Skedsmo som kom med tidligere i 1987.

Idet vi leser dette er møtevirksomheten i full gang igjen. De første utstillingene står for døren, og vi har ikke rukket å rydde i de nye objektene vi fikk til jul. Kort sagt, alt er som normalt, det hele avhenger bare av om vi får organisert oss selv på et fornuftig vis.

Nettopp det var noe av det viktigste styret i Norsk Filatelistforbund brukte tiden til i 1987, både under det gamle og det nye styret. *Strukturering av virksomheten* var et slagord. For den enkelte medlemsklubb ble et av de synlige bevis den ringperm som ble utdelt på landsmøtet i Trondheim. I denne finner vi lover, vedtekter, reglementer, huskelister og annen informasjon. Men alt som er kommet, er allikevel bare begynnelsen. Det er allerede gjort vedtak som betyr endringer og tillegg til permen. Strukturering vil fortsatt være et nøkkelord også i 1988.

Andre nyskapninger så også dagens lys siste år. Dommerkurs ble avholdt både i Tromsø og Bergen med gode erfaringer. Disse kursene skal det bli flere av. Vi fikk et reglement for en nåleklasse ved utstillinger (NFT 7/87). Posthorn 88 blir første prøve på hva dette kan bli. forøvrig er kanskje klassen best egnet på regionalt plan. Alle er sikkert ikke helt klar over at i denne klassen kan man til og med stille ut på fortrykksark, det blir bare færre poeng for originalitet. Men klassen gir langt flere muligheter for å delta. Det viktigste er kanskje at eksponatet ikke behøver være større enn to rammer (32 A4-ark) idet helt spesielle områder eller emner kan være vrie- ne å få særlig større. Vel møtt i nåleklassen.

En annen nyskapning vil vi ikke se utslag av før i 1989, nemlig at vi ikke lenger «forlan-

ger» at landsmøtet skal arrangeres i tilknytning til en nasjonal/nordisk utstilling. NOR-DIA 1989 vil bli arrangert i Fredrikstad, og landsmøtet to uker senere i Stavanger. Dette bør gjøre det mer interessant for klubber utenfor de store byene å være vertskap for landsmøtene i årene fremover. I 1991 vil landsmøtet bli på Lillehammer.

I 1987 var landsmøtet i Trondheim, et arrangement som i likhet med den nordiske utstillingen NIDARØ 87 var et i alle måter vellykket arrangement. Også økonomisk sett. Økonomi er alltid hodebry, så også for det sittende styret. Landsmøtet vedtok et budsjett som viser underskudd i 1989, idet kontingenten blir den samme både i 1988 og 1989. Forbundsstyret må følgelig være påpasselige med sine disponeringer og plasseringer i denne perioden. Diskusjonen om utstillingsfilateliens plass vil nok vare ved også i 1988 – ikke minst fordi den er og blir vår viktigste finansieringskilde, enten man liker det eller ikke.

Det nye styret som ble valgt i Trondheim er jeg personlig svært fornøyd med, det er et team jeg kan stole på og gjøre bruk av.

Ettertiden vil bedømme om det var et godt eller dårlig valg. Den regionale fordelingen er så god som man kan få den, alle vararepresentantene vil så langt vi formår delta i arbeid og møter; kun regionbetegnelse har vakt oppsikt (NFT 9/87), men jeg håper de er blitt akseptable (NFT 10/87).

Når det gjelder adgangen til medlemskap eller tilslutning til forbundet, så fikk vi en kort diskusjon i Trondheim, men det er klart at styret bør se på lovenes bestemmelser for å avklare hvilken holdning man vil ha til de norske avsnittene av klubber som Grensefor- eningen, ScaJaCo og Kina-samlerne.

Ellers ble jo nyskapningen UJU det hete temaet i Trondheim, som noen husker og flere har hørt om. Mange klubber fulgte min oppfordring om å kommentere reglementet, og på basis av kommentarene har styret på møte i Tromsø 8.11.87 vedtatt et nytt regle- ment som jeg håper er mer i tråd med lands-

møtets ønsker. Vi har skilt utstillings- og juryutvalget (UJU) på seks personer, fra det vi har kalt dommerkollegiet som kun trekkes på i utstillingssammenheng. UJU får egen post i forbundets budsjett og regnskap – og klare, pålagte oppgaver. Det nye reglementet vil bli sendt klubbene i nær fremtid.

På det internasjonale plan la vi siste år bak oss den andre FIP-kongress på rad i Norden. Internasjonalt skjer ikke ting fort, men i København klarte vi å vedta: nye lover, det generelle utstillingsreglement for FIP (som inkluderer regler for kommisjonærer og jury), bestemmelser for FIP-kongresser og for de filatelistiske kommisjonene. Dette er arbeid

som ble påbegynt i 1984. Et sterkt felles nordisk initiativ har bl.a. ført til at FIP-styret skal velges etter en rotasjonsordning. Også disse resultatene vil bli å finne i forbundets perm i løpet av året.

Trolig er det en rekke andre ting som skulle vært nevnt, men alt dette skal vi jo arbeide med i 1988. Og det gjelder hver enkelt av dere i klubbene, og oss i forbundsstyret. Jeg håper vi kan holde en nær kontakt – begge veier. Lykke til i året som ligger foran, skap muligheter – og bruk dem.

Ingolf Kapelrud,
Forbundsprezident.

nft

Vi sakser

En advarsel mot falske frimerker

Direktøren for den filatelistiske avdelingen av British Library, Mr. Bob Schoolley West, har gjennom avisen The Times sendt ut en advarsel til alle filatelister om at det igjen er massefabrikerte falske frimerker i omløp. Dette til tross for at det gjennom et omfattende etterforskningsarbeid har lyktes Mr. West å oppspore «fabrikasjonsstedet» i Vest-Tyskland, «Prophilforum» i Bremen, og tvinge firmaet til å destruere lageret av «reproduksjoner», som de kalte det.

The Times omtalte saken den 25. november. Direktøren har rimelig grunn til å tro at det fremdeles er en del reproduksjoner i omløp, – forfalskninger som er laget så perfekte at de vanskelig kan skjeldnes fra ekte merker – hvis man ikke er spesialist på området.

Merkene forekommer såvel stemplet som ustemplet, også på brev. Og en «ukyndig» samler kan lett bli lurt av disse merkene, som ligger i prisklassen 100 til 200 pund.

Det hele begynte i 1985 da Mr. West fikk besøk av en tysker som gjerne ville studere en del sjeldne merker som var i bibliotekets eie, deriblant merker fra

Hawaii, Mauritius og Romania. Gjesten var også interessert i å få fargefotos av visse merker til studiebruk. Det ble til en ordre på ikke mindre enn 63 fargefotos, og regningen kom opp i 2000 pund – selv med mengderabatt. Bildene ble utlevert etter at mannen hadde skrevet under på bibliotekets vanlige erklæring om copyright.

Bibliotekaren tenkte ikke mer på saken før han i mars 1986 i det ansette frimerketidsskriftet Gibbons Stamp Monthly så en annonse fra det nevnte tyske firmaet, hvor man tilbød reproduksjoner av sjeldne og verdifulle frimerker.

– Det var noe som slo meg at alt ikke var som det skulle være, og da jeg fikk se at firmaets adresse var Bremen, var det ikke lenger tvil i min sjel, sier han til The Times. Han kontaktet engelske og tyske advokater, reiste til Bremen og gikk selv aktivt inn i etterforskningen.

Under trussel om å bli stevnet for retten, skrev firmaets eier under på at han hadde overtrådt erklæringen om copyright. Videre gikk han med på å ødelegge lageret av falske frimerker foruten å dekke bibliotekets saksomkostninger.

*(Ib Eichner-Larsen
i Berlingske Tidende)*

nft

Vi sakser

«Combination-covers» fra Japan

Av Kr. Wilhelmsen

Det har fra tid til annen vært skrevet endel om «studs-brev», og med det er ment brev med to forskjellige lands frimerker på samme forsendelse. Våre hjemlige slike brev oppsto vel helst dersom et opprinnelig utenlandsbrev måtte omadresseres, og det så ble krevd ny porto for brevet.

Imidlertid vil sikkert en Kina-samler kunne fortelle mye om alle de forskjellige dobbeltfrankerene som til tider var nødvendig på grunn av de kaotiske forholdene som tidvis hersket der borte. Dette skal imidlertid overlates til dem som har bedre kjennskap til disse forholdene å fortelle mer om.

Jeg kan derimot vise et eksempel på et ganske spesielt forhold i Japan som førte til slike dobbeltfrankerte brev – combination covers – som de kalles i disse samlerkretser.

Da landet ble åpnet for fremmede i 1863, var Japan et land som ikke hadde fulgt med i den tekniske utviklingen siden de hadde levd fullstendig isolert fra omverdenen i flere hundre år. Det hadde bl.a. ikke utviklet seg noen form for posttjeneste. De styrende og de som var rike nok til det, kunne nok sende et eget bud til fots med en skriftlig beskjed, og ellers var det bare langs hovedveien mellom Edo (Tokyo) og Kyoto at det fantes en slags «ruteforbindelse» mellom shogunen i Edo og keiseren i Kyoto. Der var skysstasjoner med passe mellomrom hvor budbærere kunne bytte hester eller overlate sendingen til neste mann på etappen.

I og med at Vesten fikk innpass i landet, ble også deres voldsomme tekniske utvikling kjent, og dette ga støtet til en hektisk streben for å ta igjen forspranget. Utenlandske eksperter ble engasjert på alle områder for å modernisere landet, og et offentlig postvesen ble etablert i 1871. Det ble opprettet rytter- og fotturer som ganske fort omfattet hele landet. De første frimerkene så også dagens lys i 1871.

Men siden alt måtte bygges opp fra grunnen av, hadde man store nok problemer med å få det hele til å fungere innenlands, og alle de utlendingene som var engasjert i etableringen av alle slags virksomheter, hadde

ikke noen annen mulighet for kontakt med hjemlandet enn å få de skipene som anløp Japan til å ta med brev for videre befordring fra en havn i Vesten på returen.

Det gikk derfor ikke lenge før de store maktene så nødvendigheten av å opprette egne postkontorer i de største havnebyene i Japan. Amerika, England og Frankrike fikk etablert avtaler med Japan om slike utenlandske postkontorer – forresten på samme måte som i Kina. Avviklingen av posttjenesten til utlandet ble dermed overlatt de utenlandske postkontorene. Enten det var post fra det amerikanske, engelske eller franske postkontoret, så ble den sendt videre med det første skipet som skulle gå i retning av destinasjonen for det brevet som var innlevert.

Denne ordningen varte helt til Japan ble

□ Den franske postmesteren i Yokohama, Henri Degron.

横濱本町五丁目
佛國飛船會社長
デグロン君

Stempel med adresse
tilden franske post-
mesteren, Degron, i
Yokohama.

新橋

Postkupertempel fra
stasjonen Shinbashi
i Tokyo.

Yokohama poststempel
9.12 middag (12. sep)
på japansk frankatur.

Fransk Yokohama-stpl.
12. sept. 76 på den
franske frankaturen.

Fransk transitstempel
"PAQUEBOT ANGLAIS via
BRINDISI à MODANE"
med dato 4. nov. 76.

Ankomststempel i
Paris 4. nov. 76.

Utleveringsstempel fra
Versailles 5. nov. 76.

☐ Det omtalte brevet, med stempler og forklaringer angitt separat.

tilsluttet UPU i 1877. Da ble de japanske frimerkene godkjent også utenfor landet. Dermed var også problemet for alle fremmedarbeiderne med hensyn til deres kontakt med hjemlandet løst.

Men for å gå tilbake til situasjonen før 1877, så var det jo greit nok for dem som arbeidet i Yokohama eller en av de andre store havnebyene hvor det var et utenlandsk postkontor. Hvis ikke avstanden var altfor stor, gikk det utmerket å ta en spasertur til kontoret for å avlevere brevet. Men det arbeidet faktisk europeere og amerikanere med forskjellige tekniske installasjoner mer eller mindre over hele landet. Utenlandske postkontorer var det imidlertid, som før nevnt, bare i de største havnebyene. Hvorledes kunne de som var spredt utover landet ordne seg?

Offisielt besto den ordningen at utenlandsbrev skulle legges i en ytre konvolutt med japansk frankering, som så skulle sendes til en havneby med utenlandsk postkontor. Brevet ble så overlatt til dette kontoret for videre besørging. Hvis det indre brevet allerede var tilstrekkelig frankert av avsenderen, var jo

saken enkel. Men når senderen ikke hadde europeiske frimerker for hånden, kunne det være forskjellig praksis. Det er kjent brev som er blitt fullfrankert med japanske frimerker som da dekket både innenlandsk porto + den utenlandske portoen. Da frankerte de japanske postfolkene det indre brevet før de leverte det videre til det internasjonale kontoret. De kunne muligens ha et lite forråd av utenlandske merker, eller de betalte for dem når brevet ble levert videre. Denne portoen var jo allerede betalt på avsenderstedet, og i slike tilfeller var det tilkjennegitt med stemplet PD (payed to destination). Det hendte nok også at penger for den utenlandske portoen ble lagt inni den ytre konvolutten, og den japanske postfunksjonæren foretok da frankeringen på samme måte.

Dette var en særdeles tungvint og upraktisk ordning, og det finnes nesten ingen slike brev intakt. Det har vel en naturlig årsak i at de ytre konvoluttene ble kastet når det indre brevet var vel overlevert til rette vedkommende for videre befordring.

Noen flere eksempler er imidlertid blitt be-

vart av brev fra en helt spesiell ordning som den franske postmesteren i Yokohama, *De-gron*, fikk etablert, antagelig så tidlig som før 1874. Bakgrunnen kan være at det var stasjonert et relativt stort antall franske soldater i Tokyo for å beskytte de utenlandske beboerne – etter at det hadde forekommet endel drap på disse «inntrengende barbarene fra Vesten».

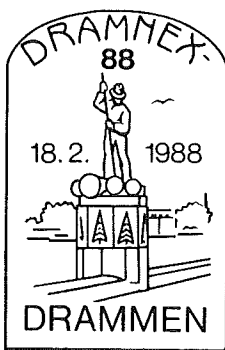
Siden det franske postkontoret befant seg i Yokohama, måtte brev fra disse soldatene sendes med jernbane fra Tokyo, og det omstendelige systemet med dobbel konvolutt ble omgått med at brevene ble frankert med *begge* portiene i *forskjellige frimerker*. Brevene ble så forsynt med en *japansk skrevet* adresse til den franske postmesteren i Yokohama. Dette var jo greit fordi de japanske postfunksjonærene ikke forsto den europeisk skrevne adressen, og den japansk skrevne adressen ville heller ikke volde noe problem på den videre ferden siden det ikke ville være noen underveis som forsto denne.

Ordningen ble rasjonalisert på den måten at det ble laget stempel med denne japanske adressen. Man kjenner fire forskjellige typer

av dette stempelet, og det er usikkert hvor disse stemplene var plassert. Ett av dem er imidlertid kjent på *inngående* post fra Frankrike, så det kan ha vært på det japanske postkontoret i en annen havneby enn Yokohama. Ellers synes det som om minst ett av stemplene kan ha befunnet seg hos en ansvarlig blant styrkene i Tokyo.

Prosedyren ser ut til å ha vært slik at brevene ble frankert av *senderen* med både franske merker for portoen til Europa + japanske merker for innenlands befordring til Yokohama. Normalt skulle brevene vært levert til et postkontor i Tokyo. Imidlertid ser det ut til at de aller færreste av disse brevene er postbehandlet i Tokyo. Da skulle nemlig de japanske merkene ha vært stemplet der. Brevene er forsynt med et lite rødt stempel for *Shimbashi*. Dette er den jernbanestasjonen i Tokyo som ligger nærmest forlegningen til de franske troppene. Det ser derfor ut til at brevene er blitt lagt i postkassen på toget, og at dette stempelet er et *togkupéstempel* som det har fått underveis til Yokohama.

Når brevene ankom Yokohama, ble det japanske frimerket stemplet før brevet ble le-

ÅPNINGSTIDER:

2. etg. Drammen bibliotek
Torsdag 18.2. 14.00–20.00
Fredag 19.2. 09.00–20.00
Lørdag 20.2. 10.00–17.00
Søndag 21.2. 11.00–18.00

VELKOMMEN TIL

DRAMNEX -88

I DRAMMEN BIBLIOTEK 18.-21. FEBRUAR

LISTE OVER STANDS:

1. Det Norske postverk.
2. Det Færøyske postverk.
3. Det Grønlandske postverk.
4. Det Danske postverk.
5. Barnas Postkontor.
6. Drammens Filatelist Klub
7. Den Norske Frimerkeforretning.
8. Syd-Filateli
9. Telemark hobby og frimerker.
10. Nira frimerker

KONVOLUTTER SOM SELGES:

- A) Spesialkonvolutt frankert med NK 1034–1035. Stemplet med utstillingens stempel à kr. 17,-.
- B) Spesialkonvolutt frankert med NK 1036–1037. Stemplet med utstillingens stempel à kr. 18,-.
- C) Spesialkonvolutt frankert med NK 1034–1035. Stemplet med nytt motivdatostempel DRAMMEN første bruksdag 18.2.88 à kr. 17,-.
- D) Spesialkonvolutt frankert med NK 1036–1037. Stemplet med nytt motivdatostempel DRAMMEN første bruksdag 18.2.88 à kr. 18,-.
- E) UTSTILLINGSKATALOG inkl. porto à kr. 25,-.

BESTILLING SENDES:

DRAMNEX-88, Postboks 2229, 3003 Drammen
Forskuddsbetaling til postgiro 4 86 67 86

vert til den japanske adressen som angitt med den stemplede påskriften – den franske postmester Degron. På brevet som er illustrert er det brukt et to-rings datostempel, mens andre kan være stemplet med Kibanstempel (nummer-stempel). Deretter overtok franskmennene den videre behandlingen, dvs. de franske merkene ble stemplet med et av deres stempler. I dette tilfellet er det datostemplet YOKOHAMA BAU(REAU) FRANCAIS. Der finnes også et annet og tilsvarende datostempel med JAPON i den nedre delen av stempelet, og dessuten ble det til dels brukt et rombeformet nummerstempel med 5118.

Selv om dette brevet er ganske lite, må det allikevel ha veid over 15 g, fordi portoen inntil 15 g var 110 c til Frankrike over Brindisi. Brevet er frankert med 220 c. På samme måte er det brukt et 4 sen japansk merke, mens innenriks porto for et enkelt brev var 2 sen. Hvis den franske frankeringen hadde vært 200 c, ville brevet blitt liggende til det gikk et fransk skip, siden portoen til Marseilles var lavere enn ved transitt gjennom Italia.

Den videre postveien for brevene kunne være forskjellig fordi posten alltid ble sendt med det første skipet som var klart for retur til Europa. Det kunne enten være et fransk eller et britisk skip, siden begge land opprettholdt ruter på Japan. Dersom det var et fransk skip, gikk det via Suez direkte til Marseille, mens de britiske skipene gikk til Brindisi i Italia hvor posten så ble bragt videre med jernbane over Modena.

Hvilke skip som var på tur til å avgå til Europa, ble stadig offentliggjort i de vestspråklige avisene. Man var derfor orientert om det var et fransk eller britisk skip som var det neste til å forlate havn i Yokohama. Brevskriveren har i dette tilfellet anført på konvolutten «via anglaise», noe som egentlig hadde vært unødvendig. Brevet ville som sagt uansett blitt med det første skipet som var klart for avgang. At imidlertid brevet har gått med et britisk skip, viser et rødt transittstempel PAQ(UETBOT) ANG(LAISE) BRIND(ISI) A MOD(ENA).

Fra skipslister vil det være godt mulig å finne frem til hvilket skip som fraktet dette brevet fra 12. sept. til 4. nov. 1876 – altså en reise på 53 dager til Brindisi. Herfra gikk det fortore med toget. Stemplene avslører at brevet var fremme i Paris allerede samme dag. Det høres nesten utrolig ut! Neste dag, 5. nov., var så et lenge etterlengtet brev fra en sønn eller ektefelle i de franske troppene i Det fjer-

ne østen fremme i Versailles hos den ventende familien.

Noen ytterst få av disse brevene var påakttet inntil dr. Ichida diskuterte post til utlandet i sine to bøker «The Dragon Stamps of Japan» (1959) og «The Cherry Blossom Issues of Japan» (1965). Senere er korrespondansen fra den franske kaptein Felix Lebon dukket opp. Han var stasjonert blant de franske troppene i Tokyo i flere år og var en flittig brevskriver – ofte med tre–fire brev i uken. Det er derfor ikke så rart at dette funnet ga Rayment Salles et solid grunnlag for bind 5, om post til bl.a. Japan, i hans verk om «La Poste Maritime Francaise». Senere har også japaneren Matsumoto Ichi og flere andre klart å trenge ytterligere inn i dette problemet.

På tross av kaptein Lebons korrespondanse som dukket opp, er disse dobbeltfrankerte brevene absolutt å regne som sjeldenheter som dokumenterer de helt spesielle postforholdene som rådet i Japan i disse første årene etter at «ganjin»-ene (de hvite bastardene) ble sluppet inn i landet.

(NIPPON-nytt)

VERDENS FRIMERKER & POSHISTORIE

HVA ER EN SCHIFF
-SPEIELT FOR
SPEIALISTER -AUKSJON?

Det er en auksjon med tanke på
Dem, enten De kjøper eller selger
av U.S. eller hele verdens frimerker
og brev.

Schiff Auctions

«Speielt for spesialister»
EN INVITASJON TIL BETROELSE
Single merker, brev eller samlinger
for offentlig auksjon eller Private
Treaty salg.

VI KJØPER OGSÅ KONTANT!
Kontakt oss først med beskrivelse
av Deres materiale. Legg ved Deres
adresse og tlf.nr.

Auction No. 188
February 5–6, 1988

Auction No. 189
March 25–26, 1988

See Us at LONDON-
STAMPDEX Stand 104
March 1–6, 1988

Consignments Now
Being accepted

AUKSJONSDATOER

Hvis De ikke mottar våre
kataloger går De glipp av noe!
Send U.S. \$ 12,50 for ett års
abonnement på kataloger og re-
sultatlister, eller send U.S. \$ 2,50
for vår neste auksjonskatalog og
resultatliste (\$ 2,00 for katalogen).

Jacques C. Schiff, Jr., Inc.

195 Main Street
Ridgefield Park, NJ 07660 USA

4 miles from New York City
Licensed & Bonded Auctioneers Established 1947
Telephone: 201-641-5566, From NYC: 662-2777

ARKANGELSK – VARDØ

Postbærende dampskipstrafikk ved Murmanskysten

Av Hans Irmann-Jakobsen

I 1875 ble det i Russland dannet et dampskipsrederi som ble døpt «Det Arkangelisk-Murmanske periodiske dampskips-kompani». Stifterne var hoffråd Chizhov, grev Litze, stabsråd Morozov og ingeniør baron Delwig. Formålet var drift av dampskip i de perioder av året som klimaet tillot det, mellom Arkangelisk, Kvitesjø-havnene og steder på Murmansk-kysten til de norske havnene Vardø eller Vadsø.

Konsesjon ble gitt 6/5 1875, og påla kompaniet å drive følgende ruter:

- 1) Fra ARKANGELSK langs Murmansk-kysten til VARDØ eller VADSØ i Norge.
- 2) Mellom ARKANGELSK og de tre største byene på Kvitesjø-kysten; nemlig KEM, KANDALKSHA og KUZOMEN.
- 3) Mellom ONEGA og KEM og flere mellomliggende steder på Kvitesjø-kysten.

Rederiet ble subsidiert av staten for hver enkelt seasons vedkommende, og måtte, som motytelse «transportere posten og de tjenestemenn som fulgt den gratis, og utlevere den fra skip til land og omvendt (uthevet av meg) ved hjelp av skipets utstyr.» Postadministrasjonen på sin side bandt seg til å levere posten i god tid på ski-

penes verft, slik at skipsruten kunne holdes uten forsinkelser. I mai 1876 fikk skipene retten til å føre post-flagg, ettersom rederivirksomheten var av stor betydning for handel og industri i det nordlige Russland.¹⁾

Ruten på Vardø eller Vadsø ble ikke igangsatt med en gang. I 1876 er bare rutene ARKANGELSK – KEM og ARKANGELSK – KOLA oppført i det offisielle russiske postregisteret. Dessverre er dette registeret ikke kontrollert for mellomliggende år, og først igjen undersøkt i 1893. Da er ruten ARKANGELSK – VARDØ og VADSØ oppført i tillegg til de to fra 1876.²⁾ Ruten på Norge må altså ha kommet igang mellom 1876 og 1893 en gang.

I mai 1895 ble kompaniets konsesjon fornyet og revidert. De to Kvitesjø-linjene fra 1875 er uforandret, men linjen på Norge er nå blitt til to forskjellige linjer, og den ene av disse er inndelt i en sommerrute og i en høstrute:

- 1) Sommerrute: ARKANGELSK – VARDØ
- 1a) Høstrute: LITSUI – VARDØ
- 4) Varangerfjord-rute: KII-ØYA – VADSØ

For fullstendighetens skyld skal nevnes at det også ble opprettet en ny innenlandsrute, nemlig

- 5) ARKANGELSK – NOVAJA ZEMLJA

som sikkert er av interesse for Polarfilatelisten.¹⁾

I den nye konsesjonen ble

det også presisert at skipene skulle føre alle typer post; alminnelig post og rekommandert, postpakker og verdipost.

I 1914 brøt verdenskrigen ut. Hva dette medførte for Murmansklinjen, vet vi ennå ikke stort om. Det later til at kommunikasjonen ble holdt åpen, muligens innskrenket eller med uregelmessige ruteavganger. I det offisielle russiske postregisteret fra 1916 er nemlig kun de innenlandske Kvitesjø-linjene oppført.³⁾ Murmansk-linjen til Norge er ikke nevnt. Men at den fortsatte i hvert fall til august 1916, kan påvises. Jeg har et løst 10 kop-merke av 1908-utgaven med stempel august 1916. Antakelig fortsatte Murmansk-linjen ennå noen tid inntil revolusjonen og den allierte intervensjonen satte en stopper for ruten.

Innenrikslinjene

Det har lyktes meg å finne et kart over Russland fra ca. 1910⁴⁾ hvor dampskipsrutene er avmerket. Dette sammen med anløpsstedene slik de er angitt i 1895¹⁾, gjør at vi med stor grad av sikkerhet kan finne selve rutene. Jeg skal imidlertid ikke her gå i detalj om de innenlandske rutene, som vel for de fleste norske samlere ikke er av større interesse. Her skal bare nevnes at fra de tre innenlandske rutene kjenner vi pr. idag alt i alt fem stempelavtrykk.

De kjente stemplene illustrerer de to stempeltypene som er vanlige standardtyper for russisk skips- og jernbane-stempler i denne tids-epoken. Det var en sirkulær type som var i bruk fram til ca. 1905, og som så ble avløst av en oval stempeltype.⁵⁾ Det som viser oss at det er stempler fra skip, er at i teksten finnes de russiske bokstavene ЛАРОХ eller ЛАРОХ-ОА som er forkortelse for det russiske uttrykket for «dampskip».

Det runde stempelet fra Kvitesjø-linjen har teksten: 2.nen peri(odiske) damp-sk(ips) Kvitesjøiske (linje) – Post åpn(eri). (Fig. 1)

I den senere ovale formen er teksten forkortet til: 2.nen Kvitesjøiske - Damp-sk(ips). (Fig. 2 og 3)

Fig. 1

Fig. 2

Fig. 3

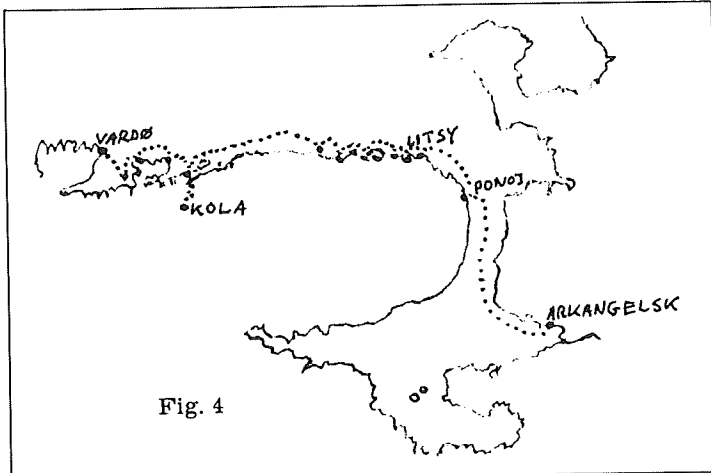

Fig. 4

Hvilken av Kvitesjø-linjene dette stemplet har vært nytet av, vet vi ikke. Det er all mulig grunn til å anta at det finnes tilsvarende stempler med «1.ste» i stedet for «2.nen», og at disse har tilhørt den andre linjen, men ingen stempelavtrykk er kjent hittil.

Fra Arkangelsk – Novaja Zemlja er intet kjent.

Utenrikslinjen til Norge

På linjen Arkangelsk – Vardø gikk to dampskip i rute. Det var Dampskipet «LO-MONOSOV» på 480 br.reg.tonn, og «IMPERATOR NIKOLAI II» på 460 br.reg.tonn. De trafikerte ruten fra 1. mai til 1. oktober med avgang fra

Arkangelsk fredag og ankomst Vardø onsdag. Returen gikk fra Vardø fredag med ankomst Arkangelsk onsdag.

Sommerruten **ARKANG-ELSK – VARDØ** hadde følgende anløpssteder: (Fig. 4) Arkangelsk - Ponoj - Litsui - Sem Ostrovoe - Ruinda - Trjaschtschina - Schelupini - Gavrilovskoe - Teriberskij - Malo Olenj-øya - Kola - Port Vladimir - Tsuiip Navolok - Vaida-guba - Kii-øya - Vardø.

Høstruten **LITSUI – VARDØ** gikk ikke fra Arkangelsk eller Ponoj, men startet i (Fig. 5) Litsui – og fulgte sommerrutens anløpssteder til og med Tsuiip Navolok,

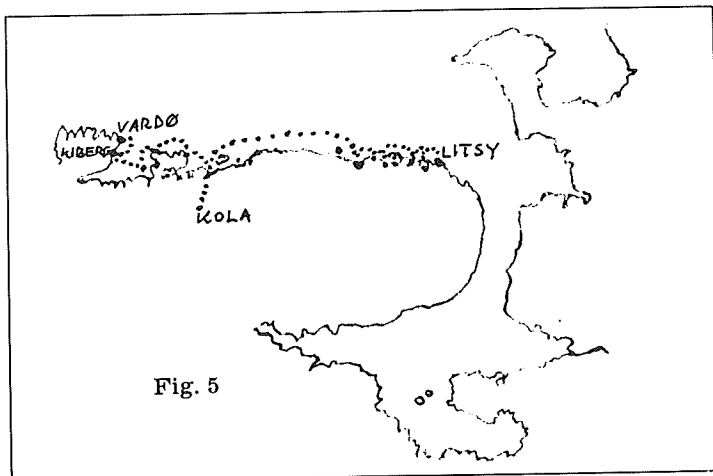

Fig. 5

hvoretter den gikk innom Zybov-øya og deretter Vaidagyba - Kii-øya - Kiberg - Vardø.

Stempelet som ble benyttet ombord i postskipene på Arkangelsk - Vardø i den første perioden fra 1876 og fram til ca. 1905, er interessant fordi teksten er «Arkangelsk - Vardoe, 1.ste dampsk(ips) pos(t) åpn(eri)». (Fig. 6)

Det er hittil kjent i et eneste eksemplar som jeg identifiserte for få år siden på et utklipp fra en russisk helsak. Nettopp denne ruteangivelsen gir oss anledning til å stille et interessant spørsmål: Finnes stempelet også med omvendt ruteangivelse; Vardoe - Arkangelsk? Det er all grunn til å stille spørsmålet fordi alle parallelle tilfeller fra denne tiden viser nemlig et tur-stempel og et retur-stempel med omvendte stedsangivelser, f.eks. «Odessa - Batum» og «Batum - Odessa». Hvis retur-stempelet finnes, er det all mulig grunn til å anta at også norske frimerker finnes med dette stempelet. Sannsynligvis fantes russiske frimerker til salg ombord, men det fantes også ganske sikkert en postkasse som brev kunne plasseres i ombord på båten, og da er det utenkelig at ikke brev med norske merker en eller annen gang er puttet i postkassen - muligens like før avgang.

Fig. 6

Fig. 7

Fig. 8

1-е МУРМАНСКОЕ

Fig. 9

2-е МУРМАНСКОЕ

Det er videre en mulighet for at også finske frimerker kan finnes med stempler fra denne ruten. Det har ikke lyktes meg å bringe på det rene om Finlands grenser i det aktuelle tidsrom innbefattet Petsamo som var anløpssted i hvert fall for Varangerfjord-linjen.

Fra ca. 1905 ble de tidligere runde stemplene byttet ut med den nye ovale typen. Arkangelsk - Vardø-ruten fikk nå en noe mindre spennende angivelse: «1.ste Murmansk - Dampsk(ips)», og «2.nen Murmansk - Dampsk(ips)». (Fig. 7, 8 & 9). Dette er de vanligste stemplene av alle disse nordlige rutene. Vi kjenner i alt syv stempelav-

trykk som spenner fra juli 1909 til august 1916. Av disse er fire identifisert som «1.ste Murmansk» og tre som «2.nen Murmansk».

Men hva er så disse «1.ste» og «2.nen» for noe? Vi vet at to dampskip trafikerte linjen. I parallelle tilfeller i Russland fikk forskjellige skip identiske stempler, men med forskjellige bokstavmerkinger i nedre høyre del: «a», «b», «v», «g», osv. Fra Murmansklinjen kjenner vi hittil utelukkende stempler merket «a». Kan det tenkes at det ene skip fikk «1.ste Murmansk», og at det annet skip fikk «2.nen Murmansk»? Personlig tror jeg ikke dette er løsningen. Jeg tror vi kommer til å finne stempler med bokstavmerket «b» som har tilhørt det andre skipet.

Jeg anser det også for lite sannsynlig at «1.ste» og «2.nen» skulle henspille på «sommerruten» og «høstruten». Ut fra postale hensyn er det jo ingen grunn til å markere at en postsak er befordret på en forkortet rute.

Mest sannsynlig synes det meg å være at «2.nen Murmansk» refererer seg til Varangerfjordlinjen.

Varangerfjord-linjen hadde følgende anløpssteder: (Fig. 10) Kii-øya - M. Zemljanoi - Petchengskii (Petsamo) - Finmanskoe - Paz-Ruika (Vis-à-vis Boris Gleb) - Vadsø.

Uavhengig av hvor «2.nen Murmansk» hører til, møter vi spennende problemer ved Varangerfjord-linjen. Kom den i gang som postbærende linje, har den antagelig hatt et stempel (eller to) av den gamle runde typen, og muligens med stedsangivelse f. eks. «Ostrov. Kii - Vardoe». Er teorien om «2.nen Murmansk» riktig, vil da det runde stempelet nederst ha hatt en innskrift med «2.nen

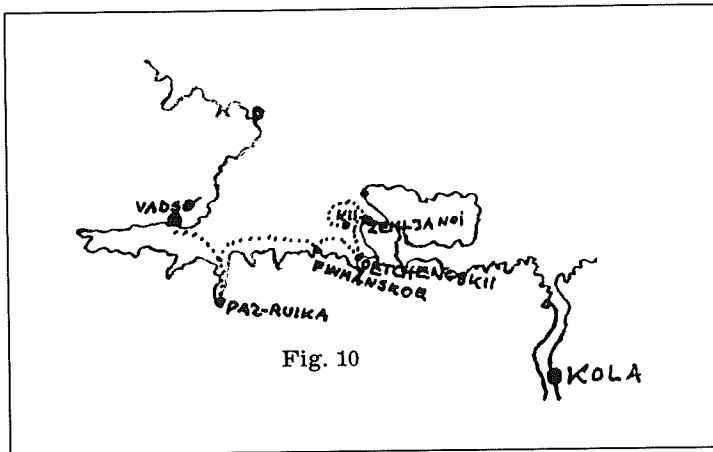

Fig. 10

dampsk(ips) pos(t) åpn(e-ri)».

Jeg ville sette meget stor pris på om andre som måtte kunne bringe informasjon om disse russisk-norske postale forbindelsene, eller som måtte ha materiale som kun-

ne belyse eller utfylle vår minimale viten, satte seg i forbindelse med meg. Spesielt ville det være av interesse å få kjennskap til flere stempelevtrykk på brev eller postkort, som muligens kunne opplyse noe om hvor det

er sendt fra, og til hvor det er kommet.

Kilder:

1) Nikolai Ivanovich Sokolovs oversettelse fra *The Postal and Telegraphic Journal, Unofficial section, Vol. 9/1896, St. Petersburg*. Gjengitt i *Rossica* nr. 71/1966, side 31 flg.

2) Dr. N. V. Luchnik: «Ship mail routes of imperial Russia 1876/1902.» *British Journal of Russian Philately* nr. 39/1966, side 4 flg.

3) Dr. N. V. Luchnik: *Fra det offisielle russiske postregisteret 1916, BJRP* nr. 53/1976.

4) Universitetsbibliotekets kartavdeling, Oslo.

5) S. V. Prigara: «*Rysskaja Potcha v Imperii*», New York 1941, side 150.

FRIMERKE-AUKSJONER

Auksjonsprogram våren 1988:

20/2 - Frimerkeauksjon i forbindelse med Dramnax '88

16/4 - Offentlig auksjon i Oslo

Vi tar fortløpende imot enkeltmerker, samlinger, lots og brev fra hele verden.

Gunstige innleveringsbetingelser.

**Syd
Filateli**

Langnesveien 267 - 1800 Askim.
Tlf. (02) 88 28 01

JA TAKK, ☐ vennligst send meg auksjonskataloger
☐ send meg detaljerte innleveringsbetingelser

Navn: _____

Adresse: _____

Postnr.: _____ Sted: _____

Tlf.: _____

Foran FINLANDIA 88 i Helsingfors (Del 3):

På grensen mellom øst og vest

Av Tore Gjelsvik

Gjennom sin beliggenhet har Finland i alle år vært preget av vekslende impulser fra øst og vest. Landet hadde en lang steinalder, og på grunn av stabile landhevingsforhold har det vært gode muligheter for en kronologisk ordning av funnmaterialet. Hva slags mennesker det var som levde her på denne tiden vet man lite om. Det er også uenighet blant historikerne om når de finsk-ugriske stammene vandret inn i landet. Anslagene varierer fra ca. 2000 før Kristus til begynnelsen av vår tidsregning.

Fra steinalderen stammer de eldste kunstminner på finsk jord, i form av en del

små dyreskulpturer av bjørn og elg, Fig. 17. Skulpturene er formet som køller. Ellers har Finland vært igjennom både bronse- og jernalder under vekslende forhold, uten at dette har resultert i noen oppsiktsvekkende etterlatenskaper. Vikingetiden har heller ikke satt de dype spor etter seg.

Etter vikingetiden gikk Finland inn i en virkelig brytningstid, hvor landet faktisk ble delt gjennom erobringer fra Sverige i vest og Novgorod i Russland i sydøst. Kristendommen trengte bare langsomt frem i de sydvestlige deler av landet i løpet av 1000- og 1100-årene. De politiske forbindelser mellom Finland og Sverige ble innledet med den svenske kongen Erik den helliges «korstog» til egnen rundt Åbo i 1155. De beseire-

□ Fig. 18. Åbo domkirke.

de ble tvunget til å motta dåpen, og kongen etterlot seg svenske nybyggere og prester. Blant disse var Uppsala-biskopen Henrik. Denne ble riktignok myrdet allerede i 1156, men ble senere dyrket som Finlands skytshelgen gjennom hele middelalderen.

Den svenske nybygden omkring Åbo fikk bare liten hjelp fra moderlandet, og hadde vanskelig for å motstå de fremtrengende russere og karelere. Også danskene forsøkte ved «korstog» i 1191 og 1202 å få herredømme i landet. Kirkens og svenskenes stilling ble imidlertid styrket ved at pave Innocens III innsatte en biskop i Åbo i 1209. Det sentrale kirkebygget i Finland, domkirken i Åbo, Fig. 18, ble påbegynt i 1229 og bygget som en treskipet romansk hallkirke frem til ca. 1290. Senere ble den utvidet

□ Fig. 17. Elghode fra ca. 2000 f.Kr.

□ Fig. 19. Åbo borganlegg.

fra 1318 og utover i høygotisk stil, og igjen ombygd på 1400-tallet til en høyhvelvet basilika. Fra slutten av 1200-tallet stammer også Åbos mektige borganlegg, Fig. 19.

Det egentlige grunnlaget for det svenske herredømmet i Finland la Birger jarl ved sitt korstog i 1249. Han trengte inn i Tavastland hvor byggingen av slottet og festningen Tavastehus ble påbegynt. Fra denne tid oppebar svenskekongen skatt i den svenske delen av landet, som nå i tillegg til landet rundt Åbo også omfattet landsdelene Nyland og Tavastland. Tavastehus slott, Fig. 20, ble bygget ut suksessivt, og omtales første gang i 1308.

Da russerne under ledelse av storfyrsten i Novgorod omkring 1292 falt inn og plyndret i Tavastland, fikk dette den svenske riksstanser Torgils Knutsson til å foreta et krigstog mot karelerne og russerne. Han erobret nye områder og begynte reisingen av borgen Viborg øst i Finskebukten, på karelerens område. Også i de påfølgende år var det stadig stridigheter, men en fredsavtale i 1323 bragte en foreløpig avklaring av grensene. Det

□ Fig. 20. Tavastehus borganlegg.

svenske overherredømmet i store deler av Finland ble derved bekreftet. Som leder av administrasjonen ble det

tilsatt en borgherre, mens overhøyheten over kirken lå hos biskopen i Åbo. Sistnevnte fikk herved stor makt. Forvaltningen ble ordnet etter svensk mønster. Fra Håkon Magnussons valg til konge i 1362 fikk innbyggerne i Finland rett til å delta i kongevalg, og ble således likestilt med Sveriges innbygere.

Også på 1400- og 1500-tallet var det til dels urolige tilstander i Finland, med vekslende svensk, dansk og russisk innflytelse. I 1495 falt russerne på ny inn i Karelen, og først etter blodige grensekriger ble det sluttet fred igjen i Novgorod i 1497, denne gangen uten noen landavståelser i noen retning. På grensen mot Russland hadde Erik Axelsson Tott i 1475 begynt å reise slotts- og borganlegg, nemlig Olofsborg, Fig. 21. Det ligger på en holme i Kyrönsalmi-sundet ved Savonlinna, i sydøst, langt inne i landet. Den eldste beskrivelse av borgen er av Olaus Magnus fra året 1555. Olofsborg var grensefestning mot Russland til 1595.

Gustav Vasa ble i sin befrielseskrig mot danskene støttet av finner, og etter Stock-

□ Fig. 21. Olofsborg.

□ Fig. 22. Finlands riksvåpen fra 1581.

holms erobring i 1523 ble danskene drevet ut også av Finland. Bispesetet i Åbo, som øvde stor politisk innflytelse, ble nedlagt og reformasjonen innført. Gustav Vasa forsøkte å hjelpe landet økonomisk ved forskjellige tiltak. Han anla blant annet byen Helsingfors i 1550.

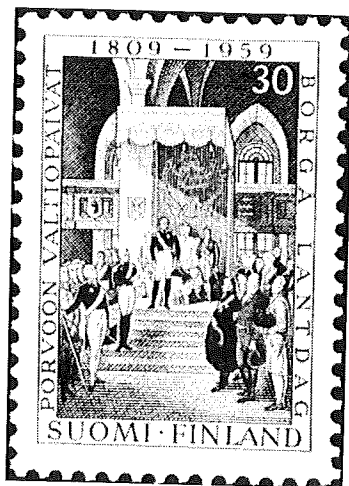
Finlands riksvåpen, Fig. 22, kan spores tilbake til 1581, til Gustav Vasas gravmonument i Uppsala domkirke. Våpenet viser en gull-løve som tramper på en sølv krumsabel. I sin høyre sølv-

pansrede labb holder den et sølvsverd. Løven befinner seg på en rød bakgrunn som også er besatt med ni roser.

Finlands materielle utvikling gikk i 1600-årene raskt fremover. Finnene deltok i stort antall sammen med svenskene i 30-årskrigen. De fikk sin del av utbyttet, men måtte også ta sin del av utskrivningene og skattene. I 1637 ble Per Brahe innsatt som generalguvernør, og en rekke forbedringer ble etter hvert innført. I forholdet mellom Sverige og Russland fikk imidlertid russerne overtaket. I løpet av 1700-tallet førte dette til suksessive landavståelser. Utenfor Helsingfors ble den sterke festningen Sveaborg anlagt i 1749, men dette kunne ikke stoppe utviklingen.

Den 21. februar 1808 lot tsar Aleksander I av Russland uten krigserklæring sine tropper rykke inn i Finland. Finnene kjempet tapert, noe som blant annet er kommet til uttrykk i Johan Ludvig Runebergs «Fänrik Ståls sägner», Fig. 23, men det nyttet ikke. De små seierrike fektninger var til ingen nytte etter at kommandanten på Sveaborg utenfor Helsingfors hadde overgitt festningen i mai 1808. Ved våpenstillstanden i Olkijoki i november måtte den svensk/finske hær trekke seg tilbake til vestsiden av Kemi elv.

I mars 1809 kunne tsar Aleksander I innkalle Finlands stender til landdag i Borgå, Fig. 24, hvor de måtte hylle ham som storfyrste av Finland. Han stadfestet til gjengjeld landets grunnlov, religion og stendernes og de enkelte borgeres privilegier og rettigheter. Den 17. september 1809 måtte så Sverige ved en avtale i Frederikshamn avstå hele Finland med Åland, slik at den nye

□ Fig. 24. Fra åpningen av Borgå landdag 28. mars 1809.

grensen ble gående ved elvene Torino og Muonio.

De påfølgende 100 år ble en vanskelig tid i Finland, i en uønsket og påtvunget union med Russland. Til sine tider gikk samarbeidet bra, andre ganger var det store problemer. En nasjonal bevissthet trengte seg etter hvert frem, og i 1863 ble finsk språk likestilt med svensk. På slutten av 1800-tallet tilspisset situasjonen seg. Russerne forsøkte å integrere Finland stadig mer i sitt eget rike. Den 16. juni 1904 smalt det bokstavelig talt, da russernes øverste

□ Fig. 23. «Bjørneborgarnas marsch», maleri av Albert Edelfelt 1892.

□ Fig. 25. Finlands flagg vaver i vinden.

mann i Finland, generalguvernør Nikolaj Bobrikov, ble myrdet av den unge student Eugen Schaumann. Heldigvis for finnene var russerne da opptatt av den russisk-japanske krig, og hadde andre ting å tenke på. Eugen Schaumann skjøt seg selv etter mordet.

Den russiske revolusjon i

1917 spredte seg raskt til Finland, og den 6. desember proklamerte landet sin uavhengighet. Med det var imidlertid ikke problemene slutt. Mye av 1918 gikk med til en regulær borgerkrig mellom «røde» og «hvite». Denne avgjorde de «hvite» under marsjall Carl Gustaf Mannerheim til sin fordel, i siste fase

av krigen hjulpet av et tysk ekspedisjonskorps. Borgerkrigen skapte mange motsetningsforhold som det tok lang tid å komme over, men det nye blå og hvite finske flagg, *Fig. 25*, kunne ihvertfall vaie over et fritt land. Etter hvert kom dette til å orientere seg stadig mer mot vest, mot det øvrige Norden.

NORSK FRIMERKELITTERATUR

Følgende publikasjoner finnes på lager hos Norsk Filatelistforbunds hovedforlegger:

«Norske Filatelistika»	kr. 250,00
Bjørn E. Bunæs:	
«Fortegnelse over posthornstempler med kronet posthorn»	kr. 48,00
Erling Stark: «Norsk Luftpost 1911—1977»	kr. 50,00
John Fredriksen m.fl.: «Norske maskinstempler 1903—1978»	kr. 50,00
«Filatelistisk Årbok 1983»	kr. 40,00
«Filatelistisk Årbok 1984»	kr. 50,00
«Filatelistisk Årbok 1985»	kr. 50,00
«Filatelistisk Årbok 1986»	kr. 60,00
«Filatelistisk Årbok 1987»	kr. 60,00
Tore Gjelsvik: «Skip og post i Hamburggruten»	kr. 60,00
Tore Gjelsvik: «Island, sett med en frimerkesamlers øyne»	kr. 36,00
T. Soot-Ryen: «Norges sportel-, stempel- og justermerker»	kr. 36,00
T. Soot-Ryen: «Norges Helpost 1872—1980»	kr. 50,00
«Norges Frimerker i farger 85/86»	kr. 48,00
Norgeskatalogen 1986/87	kr. 160,00
Odd Harald Johannessen: «Norske Særstempler»	kr. 90,00
Tor Østlund: «Posten på Ringerike»	kr. 90,00
Kjell Mathiesen/E. C. Hannevig:	
«Håndskrevne stedsnavn på norske brev»	kr. 90,00
Eivind Evensen «Motivsampleren»	kr. 98,00
Bjørn E. Bunæs og Anders Langangen:	
«Håndbok over norske 4-ringsnummerstempler»	kr. 250,00

Disse kan bestilles gjennom frimerkehandlerne og bokhandlerne, eller direkte fra forlaget

WENNERGREN-CAPPELEN A/S

Postboks 738 Sentrum, 0105 OSLO 1

Porto kommer i tillegg. Bøkene kan bestilles mot forutbetaling (portotillegg kr. 10,- pr. eksemplar) eller pr. etterkrav.

Gjelder det KJØP eller SALG handler De TRYGGEST hos HANDLERFORENINGENS medlemmer

Brunsåel Frimerkeforretning

Thorvald Meyersgt. 47, 0555 OSLO 5.
Tlf.: 02/37 79 63

Engers Frimerker,

Post: Boks 15, 2824 Redalen.
Tlf.: 061/81 555.

Tobakk og Frimerkecenteret,

Barthold Jansson, Øvre Langgt. 49,
Post: Boks 471, 3101 Tønsberg. Tlf.: 033/16 663.

Den Norske Frimerkeforret- ningen AS,

Boks 33, 3408 Tranby, Tlf.: 03/85 02 37

Telemark Hobby & Kunst,

Prinsessegt. 14, Post: Boks 355, 3701 Skien,
Tlf.: 035/27 354.

Wennergren-Cappelen AS,

Nedre Vollgt. 9, Post: Boks 738 Sentrum, 0105 Oslo 1.
Tlf.: 02/42 86 10.

Ceta,

Tore Clason, Rådhusgt. 9, 3200 SANDEFJORD.
Tlf.: 034/62 630.

ST-Frimerker,

Kirkegt. 1, Post: Boks 389, 4301 SANDNES.
Tlf.: 04/62 33 32

Kjell Germeten AS

Elisenbergvn. 19, Oslo 2. Post: Boks 3088 Elisenberg,
0207 Oslo 2. Telf.: 02/44 19 14.

Skien Mynt & Frimerkehandel

Telemarksgt. 22, Post: Boks 322, 3701 Skien
Telefon 035/20 615

Magne Hogneland AS-Skanfil

Sundgt. 101, Post: Boks 1510, 5501 Haugesund.
Tlf.: 04/72 90 11.

Hamar Mynt- og Frimerke- forretning Mynt Mart'n

Håkon M. Hansen, Boks 195, 2301 Hamar. Tlf.: 065/22 818

Frimerkehuset AS

Vestre Skostredet 6, Post: Boks 258 5001 Bergen
Tlf. 05/31 44 20.

Norsk FDC-service A/s,

Boks 109, 4601 Kristiansand S., Tlf.: 042/13 064

Frimerkehjørnet,

Kjell W. Solheim, Ullevålsveien 16a, Post: Boks 2616
St.H., 0131 Oslo 1, Tlf.: 02/69 47 21

Stein Kristiansen — Frimerker

P. A. Heuchs gt. 14, 3770 Kragerø, Tlf.: 03/98 28 88,
Privat: 03/98 30 66, Mobiltlf.: 030/81 132

Aarhus Frimærkehandel I/S,

Bruunsgade 42, DK-8000 Aarhus C, Danmark,
Tlf.: Danmark 095456/12 52 88

Dano Frimerkeauksjoner,

Frank Ariansen Sandesundvn. 14,
Post: Boks: 203, 1701 Sarpsborg. Tlf.: 031/51 041.

AS Stampex

Jernbane allé 94,
DK-2720 Vanløse, Danmark

NORSK FRIMERKEHANDLER FORENING

STIFTET 1935

(Postboks 65, 5032 MINDE. Tlf.: 05/23 08 05)

Tilsluttet: International Federation of Stamps Dealer's Association (IFSDA)

Gjelder det KJØP eller SALG handler De TRYGGEST hos

HANDLERFORENINGENS medlemmer

Hans Rode AS,

Bogstadveien 3, 0355 OSLO 3.
Tlf.: 02/46 41 68.

Kjell Ryen,

Boks 50 Kaldbakken, 0901 OSLO 9.
Tlf.: 02/25 63 55.

Odd F. Moe

Post: Boks 207, 1301 Sandvika.
Tlf. 02/54 01 07

Chr. Winther-Sørensen A/S

(Kun engros)
Boks 83, 1371 Asker, Tlf. 02/78 26 31
Repr. for Hawid & Leuchtturm.

Alva AS, Frimerker og Mynter,

Prinsensgt. 5, 0152 Oslo 1,
Tlf. 02/41 15 35

Bernt C. Middelthon AS,

Kongsgaten 36, 4001 STAVANGER.
Post: Boks 64, 4001 Stavanger. Tlf.: 04/52 47 11.

K. E. Frost, Stavanger Mynt og Antikk

Bergelandsgt. 40, 4000 STAVANGER. Tlf.: 04/52 23 41

Janitz Jakobsen AS

Boks 45, 1415 OPPEGÅRD.
Tlf.: 02/99 25 50.

Orient Frimerker og Mynter,

Langbryggen 11, 4800 Arendal,
Tlf.: 041/23 255 - 94 266

Frimärkshuset AB

S-793 01 Leksand, Sverige.
Tlf.: 0247- 113 60

Larvik Mynt- og Frimerkeforretning

Jan Mo, Storgaten 48, 3250 Larvik. Tlf.: 034/86 830

Tore G. Solheim,

Nordahl Brunsgt. 3, Post: Boks 2662 St. H., 0131 OSLO 1.
Tlf.: 02/20 30 83.

Anton Holmboe,

Stensgt. 7, 0358 OSLO 3.
Tlf. 02/69 40 40

Bryggen Mynt & Antikk,

A.E. & G. Lüssenhop, Holmedalsgården, 5000 BERGEN.
Tlf.: 05/31 47 36

Nira Frimerker,

St. Mariegt. 48, 1700 SARPSBORG
Tlf.: 031/56 329.

F.C. Moldenhauer AS,

Bergens Frimerkeforretning.
Post: Boks 65, 5032 Minde. Tlf.: 05/ 23 08 05.

Sørlandets Frimerke- og Myntsenter AS,

Dronningens gt. 24b, Post: Boks 768, 4601 Kristiansand S.
Tlf.: 042/26 902.

Norfrim, Bjaaland & Sæther,

Post: Boks 5606 Briskeby, 0209 Oslo 2

NORSK FRIMERKEHANDLER FORENING

STIFTET 1935

(Postboks 65, 5032 MINDE. Tlf.: 05/23 08 05)

Tilsluttet: International Federation of Stamps Dealer's Association (IFSDA)

Post fra norske FN-observatører

Av Egil H. Thomassen

De fleste frimerkesamlere som er interessert i militærpost, kjenner til at Norge har stilt fredsbevarende styrker til rådighet for FN i Midt-Østen (UNEF), Korea, Congo (ONUC) og Libanon (UNIFIL). Noe mindre kjent er det kanskje at Norge også siden 1946 har stilt militære observatører til FN's tjeneste i konfliktsituasjoner over hele verden. Da det ikke alltid er lett å identifisere post fra disse observatørkorpene, er denne artikkelen skrevet som en hjelp til å gjenkjenne og ta vare på slike brev.

I alt har FN hatt, eller har, utplassert ti observatørkorps. Av FN's medlemsland har de fleste bidratt med offiserer til disse korpene. I motsetning til FN's fredsbevarende styrker som er oppsatt som regulære nasjonale troppeavdelinger, arbeider observatørene i mindre team, satt sammen av offiserer fra ulike land.

Som navnet forteller, er den viktigste oppgaven å observere. I en konfliktsituasjon hvor begge parter vil ha et subjektivt syn på det som skjer, er det av verdi for FN og verdensopinionen å motta objektiv rapportering. Bare det at begge parter er villig til å be om FN's medvirkning

og akseptere observatørenes utplassering, kan være begynnelsen til en konfliktløsning.

Det vil føre for langt her å beskrive detaljert FN-observatørenes oppgaver. For interesserte kan Odd Bulls «På post i Midt-Østen» være en innføring.

De ulike konflikter som har medført at FN har stilt et observatørkorps til disposisjon, har alle hatt forskjellige årsaker. For at denne artikkelen ikke skal bli for lang og upopulær, skal jeg bare kortfattet skissere bakgrunnen for de seks observatøroppdragene med norsk deltagelse, og derpå ta for meg postgang og brevidentifikasjon:

A. UNSCOB (United Nations Special Committee on Balkan) 1946–54

Denne forkortelsen er her benyttet som en fellesnevner

for ialt tre FN-kommisjoner og observatørgrupper som etterfulgte hverandre på Balkan mellom 1946 og 1954. For alle var problemstillingen Hellas' klage til Sikkerhetsrådet over nabolandene Bulgaria, Jugoslavia og Albania som støttet opposisjonelle geriljastyrker i Nord-Hellas med personell og våpen. UNSCOB skulle undersøke forholdene og tilby sin assistanse til meklings mellom de stridende parter. Ialt deltok 14 nasjoner ved denne oppgaven. Norge bidro med én offiser, oberst Roscher Lund, som fungerte som kommisjonens sekretær.

Kommisjonen hadde sitt hovedkvarter i Athen, men holdt møter og befaringer også i Bulgaria og Jugoslavia. Brev ble sendt med vanlig posttjeneste, og kan finnes med følgende frankeringer:

A.1 Greske frimerker

A.2 Jugoslaviske frimerker

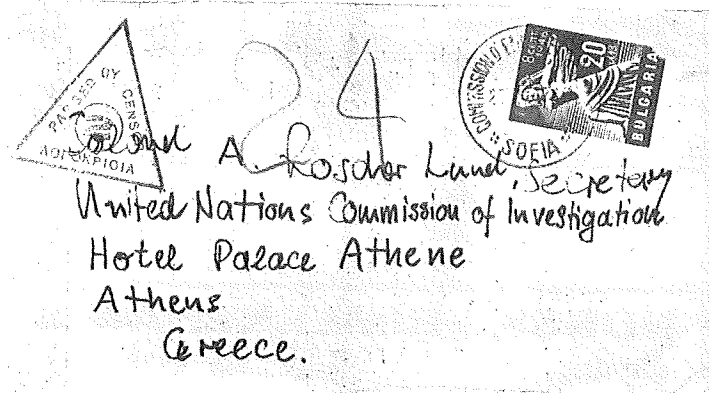

Fig. 1: Brev fra Sofia i Bulgaria til oberst Roscher Lund ved UNSCOB's hovedkontor i Athen. Brevet er sensurert i Hellas.

A.3 Bulgarske frimerker
(kfr. Fig. I)

A.4 Samt brev sendt via det
britiske FPO 201 i Hellas.

B. UNTSO (United Nations Truce Supervision Organization) 1948 –

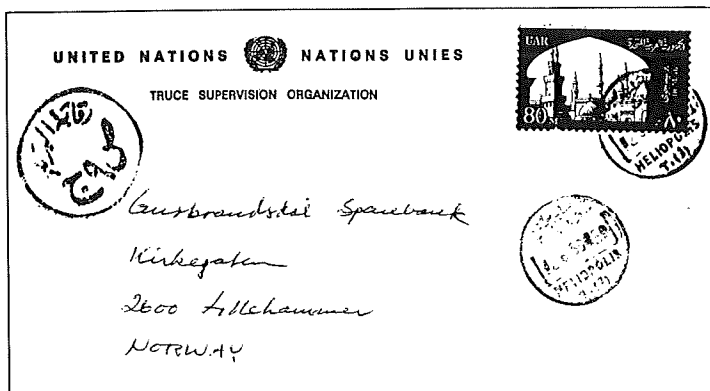
Dette observatørkorpsset var et av de første FN igangsatte, og det er fortsatt i virksomhet. Bakgrunnen var opprettelsen av staten Israel i 1948, og den påfølgende krig i området. FN oppnevnte en våpenhvilekommisjon med grev Folke Bernadotte som meklingsmann. Det lyktes å få gjennomført en våpenhvile, og til å overvåke denne ble det opprettet et kontrollapparat med militære observatører. Dermed var UNTSO skapt, og har fortsatt sin virksomhet gjennom de påfølgende konflikter og kriger i 1956, 1967, 1973, 1978 og 1982.

I realiteten er ikke UNTSO én våpenhvilekommisjon, men fire kommisjoner, en for hvert av Israels naboland; Egypt, Jordan, Libanon og Syria. De fire kommisjonene er underlagt en felles overkommando i Jerusalem og en felles sjef. I årene 1963–70 var generaløyntnant Odd Bull sjef for UNTSO.

I det lange tidsrommet UNTSO har eksistert, har et større antall nordmenn gjort tjeneste der, tilsammen noe i underkant av 300 mann. Det bør være mye UNTSO-brev rundt omkring i vårt land.

De fire våpenhvilekommisjonene, opprettelsen av fire FN-styrker i området i perioden og andre faktorer, har gitt mange forsendelsesmuligheter for observatørene. Her følger en oppstilling:

- B.1 Med israelske frimerker
- B.2 Med egyptiske (UAR) frimerker (kfr. Fig. II)
- B.3 Med jordanske frimerker

□ Fig. II: Brev fra UNTSO-observatør ved Suezkanalen til Norge. Egyptisk sensurstempel.

B.4 Med libanesiske frimerker

B.5 Med syriske frimerker

B.6 Med FN-frimerker.

Kjøpt ved HQ i Jerusalem. Brevene ble sendt via FN i New York (senere også Genève) som diplomatpost.

B.7 Med norske frimerker. I perioder kunne brev sendes som diplomatpost via den norske ambassaden i Tel Aviv.

B.8 Med USA-frimerker. Sendt via den amerikanske ambassade og Athen.

B.9 Via UNEF (fredsstyrken i Midt-Østen 1956–67). Det var mulig å sende via såvel UNEF's posttjeneste som svensk, jugoslaviske, finsk, indisk eller kanadisk feltpost.

B.10 Via UNEF II (fredsstyrken i Sinai 1973–79), både via UNEF's posttjeneste og svensk, finsk, kanadisk, australsk, polsk eller østerriksk feltpost.

B.11 Via UNDOF (fredsstyrken på Golan-høydene 1974–). Både via UNDOF's posttjeneste (fra 1979) og østerriksk, kanadisk, finsk eller polsk feltpost.

B.12 Via UNIFIL (fredsstyrken i Libanon 1978–). Både

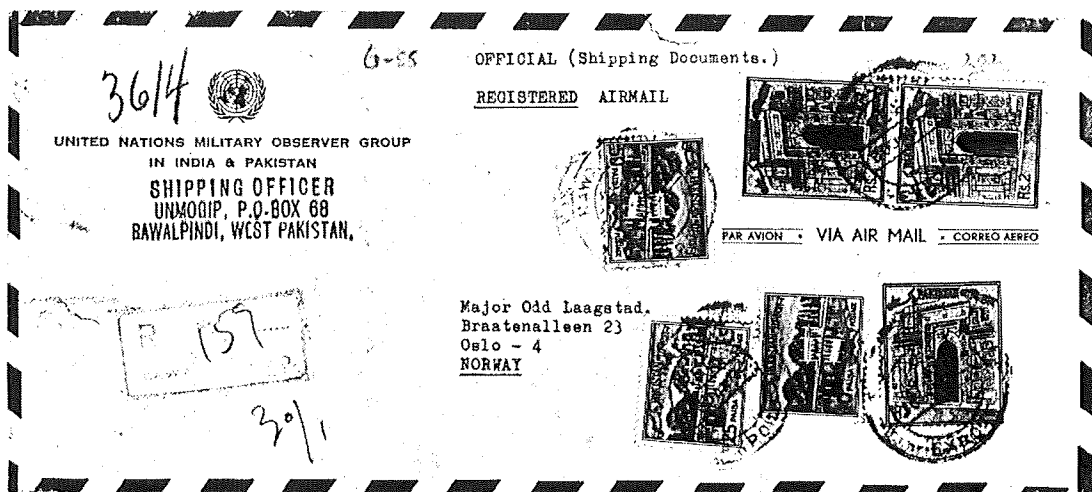
de via UNIFIL's posttjeneste og kanadisk, finsk, fransk, italiensk, norsk, nederlandsk eller svensk feltpost.

De muligheter som er listet under B.6–B.12 unngikk også sensuren i stasjonsringslandet. Selv om det ville være naturlig at en observatør benyttet feltposttjenesten til FN eller sitt eget land, ga ofte plasseringen i felten ham få andre muligheter enn å nytte nærmeste tilgjengelige postkontor.

C. UNMOGIP (United Nations Military Observer Group in India and Pakistan) 1949–

I likhet med UNTSO er UNMOGIP fortsatt i virksomhet snart 40 år etter opprettelsen. Den britiske tilbaketrekningen fra det indiske subkontinentet i 1947 forårsaket at halvøya ble delt i to selvstendige stater, India og Pakistan. Delingen foregikk etter religiøse skillelinjer, men i Kashmir hadde den regjerende maharajaen vanskeligheter med å bestemme seg, og fyrstedømmet ble åstedet for kamper mellom de to land.

FN ble innkalt som megler i 1948, og fikk etter langvarige forhandlinger etablert våpenhvile og satt opp en våpenhvilelinje. Langs denne

□ Fig. III: Rekommandert UNMOGIP-brev med pakistanske frimerker sendt til Norge.

linjen har UNMOGIP siden 1949 hatt sin virksomhet.

UNMOGIP har hovedkvarter i vinterhalvåret på pakistansk side i byen Rawalpindi, og i sommerhalvåret i Srinagar i India. Korpset har eget «postkontor», hvor posten fra de ulike observatorstasjonene samles, sorteres, frankeres og videresendes til det lokale postkontor i Rawalpindi. Den store majoriteten av posten går via Rawalpindi, fordi det har vist seg at postgangen er sikrere på pakistansk side. Derfor sendes også posten i sommerhalvåret to ganger pr. uke fra Srinagar til Rawalpindi. Postgangen til Norge tar fra ni til 14 dager. Brevene blir generelt sendt rekommandert, da de ellers har en lei tendens til å forsvinne underveis. En gang pr. uke er det også mulig å sende brev som diplomatpost (pouch) via FN's hovedkvarter. Derved unngås en eventuell sensur.

Post fra UNMOGIP kan identifiseres etter trykte konvolutter eller avsender. Følgende frankeringer finnes:

- C.1 Pakistanske frimerker (kfr. Fig. III)
- C.2 Indiske frimerker
- C.3 FN-frimerker (New York el. Geneve)

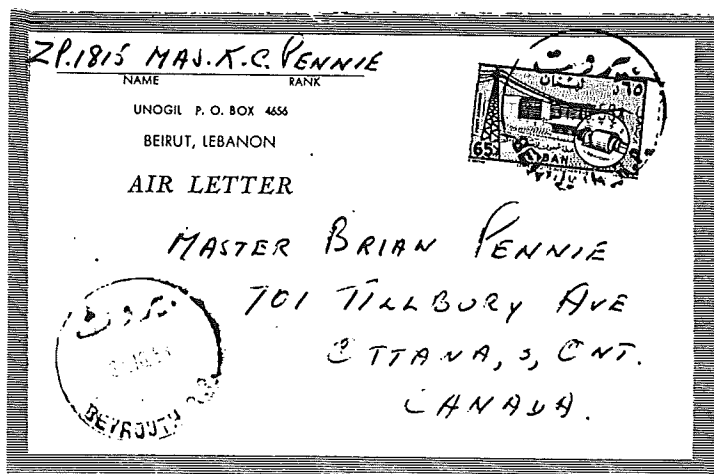
Nordmannen Thor A. Johnsen har vært sjef for UNMOGIP siden mai 1982. Til sammen har ca. 120 norske offiserer gjort tjeneste i Kashmir.

D. UNOGIL (United Nations Observation Group In Lebanon) juni–des. 1958

Idag står det FN-styrker i Libanon (UNIFIL). Tilbake i 1958 var også FN involvert i en konflikt i landet. Årsakene var, dengang som nå, motsetninger mellom religioner og befolkningsgrupper. En borgerkrig var i emning, og den libanesiske presidenten ba om hjelp fra FN. Sikker-

hetsrådet besluttet å sende en observatørgruppe, som ble satt under kommando av nordmannen Odd Bull. Den totale styrke var på 600 mann, derav 54 norske offiserer. UNOGIL nådde dengang sine mål i Libanon under meget vanskelige forhold, og kunne trekke seg ut i desember 1958.

Det ble ikke opprettet egen posttjeneste for UNOGIL. Brev identifiseres på gruppens konvolutter eller avsender. Det ble også lokalt trykket et eget aerogram for korpset. Dette aerogram er lite nyttet. (Fig. IV.) Majoriteten av posten fra UNOGIL

□ Fig. IV: UNOGIL-aerogram, sendt fra Beirut til Kanada.

Major-General Odd Bull

UNITED NATIONS OBSERVATION GROUP IN LEBANON

B.P. 4656
Beyruth-LibanØkonomiavdelingen / DK Viken
Kirkeveien 23
Oslo, Norvège

□ Fig. V: Brev fra UNOGIL's sjef, gen.major Odd Bull, til Norge. Sendt over det kanadiske felt-post CFPO 115 i Beirut.

er sendt via lokale postkontorer frankert med libanesiske frimerker. Enkelte observatører sendte sine brev gjennom UNEF's posttjeneste, herunder det kanadiske CFPO 115 som var etablert ved Beirut flyhavn.

Post fra UNOGIL kan deles i følgende:

- D.1 Brev og aerogram med libanesiske frimerker
- D.2 Brev sendt via UNEF's posttjeneste
- D.3 Brev sendt via CFPO 115 i Beirut (kfr. Fig. V)

E. UNYOM (United Nations Yemen Observation Mission) 1963-64

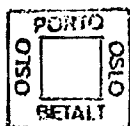
Et militærkupp i Jemen i september 1962 forårsaket borgerkrig og intervensjon fra nabolandene. FN oppnådde etter en tid å få stoppet innblandingen utenfra, og det ble opprettet en 20 kilometer bred demarkasjonssone som skulle overvåkes av en observatørgruppe, UNYOM. UNYOM's arbeidsforhold var på det nærmeste umulig. Personellet var altfor lite i forhold

til oppgaver og areal, det tekniske materiellet holdt ikke mål, terrenget var meget vanskelig og varmen med temperaturer opp mot +50°C var felleseie og bortimot uutholdelig. Leve- og innkvarteringsforholdene var høyst spartanske, og stammefolkernes middelalderske rettsåndhevelse brutal og uvant.

UNYOM besto av stab, en jugoslavisk oppklaringseskadron utlånt fra UNEF, en kanadisk lufttransportenhet og 25 FN-observatører. I alt syv

UNITED NATIONS EMERGENCY FORCE

Norske FN Kommando
Cpt. Arne Pettersen
COS UNYOM

L. Odd Bull
Ressing
Bygde - Mellem

□ Fig. VI: Brev fra norsk UNYOM-observatør sendt via UNEF i Midt-Østen.

norske offiserer tjenestegjorde i UNYOM det drøye året korpset var i virksomhet.

Observatørene hadde de samme rettigheter som UNEF-styrken til fri postgang via UNEF's posttjeneste. Kommunikasjonslinjene mellom Jemen og UNEF var imidlertid så dårlige at brev ble sendt den vei det var mulig å få post avgårde. Brev er derfor kjent frankert med flere av nabolandenes frimerker.

E.1 Brev via UNEF, derunder kanadisk og jugoslaviske feltpost. (kfr. Fig. VI)

E.2 Brev med frimerker fra Jemen

E.3 Brev med frimerker fra Aden

E.4 Brev med frimerker fra Syria

E.5 Brev med frimerker fra Libanon

F. UNIPOM (United Nations India Pakistan Observer Mission) 1965–66

Striden mellom India og Pakistan over Kashmir forplantet seg i 1965 sydover til nye områder. Siden UNMOGIP's mandat bare gjaldt Kashmir, ble det opprettet et nytt observatørkorps for å kontrollere våpenstillstanden i de nye områdene. UNIPOM kom i virksomhet i september 1965, og ble avsluttet i mars 1966. Styrken besto av 90 observatører, de fleste midlertidig overført fra UNTSO eller UNMOGIP. To av disse var norske.

Posttjenesten var den samme som for UNMOGIP, med tillegg av et kanadisk feltpostkontor, idet Kanada stilte en lufttransportenhet til disposisjon. Post identifiseres etter konvolutter og avsender.

F.1 Pakistanske frimerker

F.2 Indiske frimerker

F.3 FN-frimerker (New York)

F.4 Brev via det kanadiske CFPO 5000

Forsendelsesvei F.3–F.4 ble foretrukket for å unngå sensur.

Avslutning

Norge har ikke deltatt med offiserer i fire av FN's observatørkorps. Dette gjelder UNCI (Indonesia) 1947–51, UNTEA (Vest Ny-Guinea) 1962–63, den Dominikanske republikk 1965–66 og UNIT (Iran–Irak) 1984–.

Artikkelforfatteren hører gjerne fra andre som har in-

teresse og brev fra dette samleområdet.

Kilder:

Odd Bull: «På post i Midt-Østen – I FN's fredsbevarende tjeneste»

Erling Lund: «Hærens innsats for De Forente Nasjoner»

Rolf Kristiansen: «Norsk militær innsats for De Forente Nasjoner»

Rikhye, Hardbottle & Egge: «Den tynne blå linjen». Div. korrespondanse og avisutklipp.

Avbildete brev er fra forfatterens samling.

nft

Vi sakser

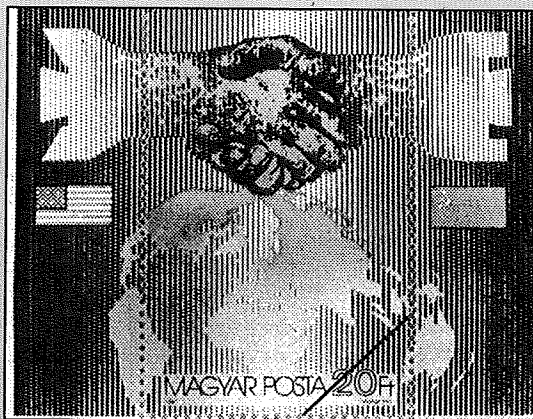
Ungarn tidlig ute med rakettaftalen

Blekket var knapt tørt i Washington etter signeringen av rakettaftalen mellom øst og vest, før Ungarn var ute med en frimerkeblokk som forteller om den historiske begivenheten.

På tre språk – ungarsk, russisk og engelsk – slås det på blokken fast at avtalen er en realitet. Motivet er en globus med de to supermaktene markert i en avvikende farge, flankert av det amerikanske og det russiske flagg. Avtalen er symbolisert ved to raketter som møtes i et håndtrykk.

Blokken er utsendt i et opplag på 235 000 stk. Den er tegnet av grafikeren Pál Varga og trykt i seddeltrykkeriet i Budapest. Den ble sendt ut like etter at toppmøtet i Washington hadde begynt.

(Ib Eichner-Larsen i Berlingske Tidende)

nft

Utstillinger

DRAMNEX-88

DRAMNEX-88 åpner snart dørene, og alt legges nå til rette for noen fine frimerkedager i Drammen fra torsdag 18. til søndag 21. februar.

Utstillingen finner sted i Drammen bibliotek, samme sted som Drafnia-utstillingen i 1976 og -79.

Det er påmeldt over 20 unge filatelister i alderen 12–21 år. Mange av disse er førstegangsutstillere, og det blir interessant å se hva disse har fått til.

I tillegg til det norske postverk, vil også postverkene fra Færøyene, Grønland og Danmark delta med stand. Fire handlere vil også være til stede, for å tilby sine varer.

Lørdag 20. februar vil Syd-Filateli holde en offentlig auksjon kl. 12.00 på utstillingsområdet.

Det er kafeteria som holder åpent samtidig med utstillingen.

NFU (Norsk Filatelistforbunds Ungdom) vil holde et lederutdanningskurs for ungdomsledere samtidig med utstillingen. Kurset finner sted på Müller hotell, som også vil være base for hele utstillingen.

Alle utstillere vil bli invitert til utstillingen, og vil få opplæring og råd med tanke på å videreutvikle samlingene sine.

I tillegg til vanlig utstillingsstempel, kommer det på åpningsdagen et nytt motivdatosstempel for Drammen. Dette blir et permanent stempel, og motivet er det ikke ukjente TÅRNBYGNINGENE MED KIRKEN I BAKGRUNNEN.

På åpningsdagen den 18. februar utgir postverket to nye frimerkeserier. Det vil bli solgt førstedagsbrev med disse merkene stemplet med de to stemplene (se annonse).

For barn blir det opprettet en egen stand: BARNAS postkontor. Her blir det konkurranser, tegning av frimerker, informasjon og til og med et eget stempel for bruk.

Utstillingsfesten blir avholdt på Müller hotell lørdag kveld. Billetter à kr. 250,- kan bestilles hos utstillingskomiteen.

Åpningstider:

Torsdag 18. februar 14.00–20.00

Fredag 19. februar 09.00–20.00

Lørdag 20. februar 10.00–17.00

Søndag 21. februar 11.00–18.00

DET ER GRATIS ENTRÉ på utstillingen.

Program for utstillingen:

Torsdag kl. 13.00: Offisiell åpning.

Fredag kl. 09.00–14.00: Omvisning av klasser.

Lørdag kl. 10.00–18.00: NFU Ungdomslederkurs på Müller.

Lørdag kl. 12.00–17.00: AUKSJON v/Syd-filateli.

Lørdag kl. 19.00: Utstillingsfest på Müller hotell.

Søndag kl. 09.00–16.00: NFU Ungdomslederkurs på Müller.

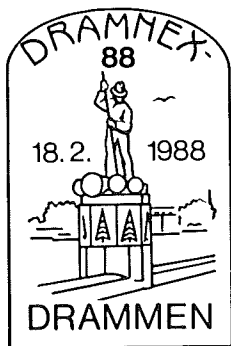
Søndag kl. 18.00: Dørene stenger.

Drammen ligger sentralt på Østlandet, og er et knutepunkt i togtrafikken, og Fornebu ligger bare tre mil unna. Vi håper derfor flest mulig vil droppe et par av sendingene fra vinter-OL, og ta turen til DRAMMEN og DRAMNEX-88.

DRAMNEX-88

Postboks 2229

3003 Drammen

□ De to stemplene som blir brukt under utstillingen.

Litt speider-filateli:

Ulvunger — og brev til «Won-tolla» i Stabekk

Av Gunnar Sandbo

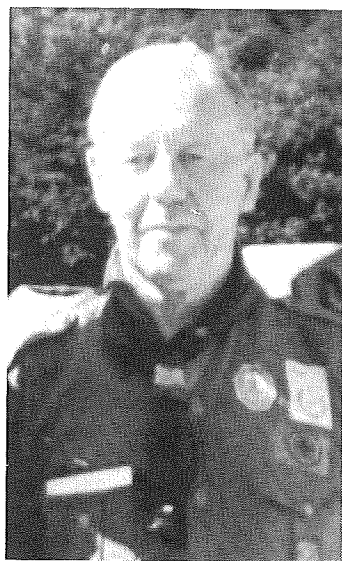
Den første speide begynnel-
se til en Ulvungetropp i Nor-
ge fant sted sist på året 1922.
Den som først og fremst sto i
spissen for dette, og som også
ble den første lederen, var
Arne H. Lae.

Det var på Jamboreen i
London i 1920, at Lae for førs-
te gang så Ulvunger, og om-
kring 1. desember 1922 fant
han å ville starte en Ulve-
flokk på Stabekk.

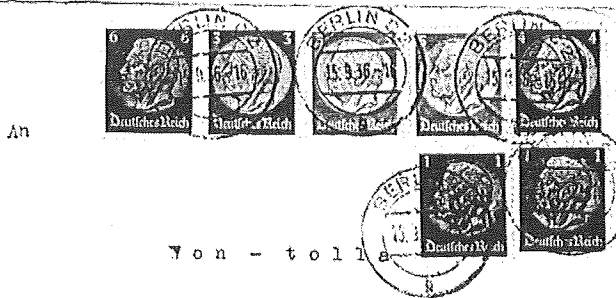
Det meldte seg straks
mange gutter i ått-ni-årsal-

deren, og de fikk et værelse
på Stabekk Pensjonatskole
til å holde møtene i. Speider-
forbundet ville i første om-
gang ikke ha noe med Ulvun-
ger å gjøre, men Lae fikk li-
kevel lov å kjøpe ulvebukser,
gule skjert, gensere (som var
de samme som speidernes,
men uten bord nederst) og
diverse ulvemerker som de
fikk fra Danmark.

Lae fikk snart med seg to
unge damer, Raksha (Lilly
Broen) og Bagheera (Solveig

□ Arne H. Lae = Won-tolla.

NORWEGEN.

Stabekk

□ Brev til Won-tolla fra Tyskland i 1936.

Løfsgaard), til å bli flokk-
førere, da det ble så mange
at de nå måtte deles i tre
flokker.

I løpet av de første årene
hadde Ulvungene sommer-
leirer i Åros i Røyken, Asker,
Eidsvold, Furnes og Tock-
fors i Sverige. Det gikk lenge
før forbundet ville godkjenne
Ulvungene, men på landsmø-
tet i Stavanger i 1927, ble det
nedsatt en komité til å utarf-
beide vedtekter for Ulvunge-
arbeid i Norge. Det var Lae
og speidersjef Gasmann som
utarbeidet forslaget, som ble
vedtatt på landsmøtet i for-

bindelse med landsleiren på Åndalsnes i 1928.

Det var Kiplings «Jungelboken» som i første omgang lå til grunn for arbeidet med Ulvungene i begynnelsen.

Won-tolla er navnet på den ensomme ulv i Kiplings «Jungelboken», og det var dette navnet Arne H. Lae benyttet da han startet opp med ulvungearbeidet i Norge. Won-tolla var et kjent navn på Stabekk i den tiden, og brevene til ham ble kun adressert: Won-tolla, Stabekk, Norge.

Speiderforbundet har nå forandret ulvungarbeidet, og det heter nå «småspeidere» og de har andre drakter og regler.

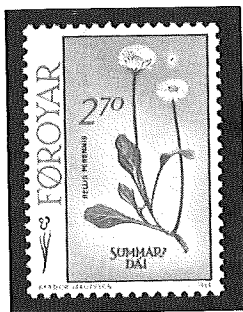
☐ Brev til Won-tolla med 10 øre Bjørnson, stemplet 1. dag.

nft

Nytt om nye frimerker

Færøene

8/2: Fire frimerker som avbilder blomster som vokser på Færøene. Pålydende blir kr. 2,70, kr. 3,00, kr. 4,70 og kr. 9,00. Tegner har

vært Bardur Jakupsson. Merkene trykkes i offset i Sveits. De fire blomstene som avbildes er: Tusenfryd (*Bellis Perennis*), Tettegras (*Pinguicula vulgaris*), Flekkmarihånd (*Dactylorhiza maculata*) og Tepperot (*Potentilla erecta*).

Grønland

4/2: To frimerker i bruksserien med Dronning Margrethe som motiv i forbindelse med portoendringer. Pålydende blir kr. 3,00 og kr. 4,10. Fargene blir henholdsvis rød og blå. Tegning og gravyre er som vanlig ved Czeslaw Slania.

Færøyske blomster.

Bruksmerker.

Norske poststempler (Del 13):

Enring-stemplene 1879

Av Anders Langangen

1879

I. NYE DATOSTEMPLER

Alle de nye datostemplene i 1879 ble gravert av Schwarzenhorn.

Poststedets navn	Overordnet postkontor/ posteksp.	Nytt datostempel		Kommentar
		Fra gravør	Sendt til overordnet postkontor	
LYNGØER	Riisør	27.1.79		Se nedenfor
JENSVOLD	Trondhjem	17.3.	18.3.	
RISVÆR I LØKØ	Namsos	17.3.	18.3.	
TOFTE	Christiania	31.3.	3.4.	
GARMO	Christiania	31.3.	3.4.	
HANESTAD	Christiania	31.3.	3.4.	
SÆTRE	Drammen	31.3.	3.4.	
NORDVIGEN	Namsos	31.3.	3.4.	
SVÆRHOLT	Hammerfest	31.3.	3.4.	
SØRGJÆS-				
LINGERNE	Namsos	31.3.	3.4.	

I brev datert 23.12.1878 ba postmesteren i Risør om å få et sett nye talltyper til Lyngørs datostempel. Han skrev bl.a.:

Det vilde jeg at være unyttigt, at der i min Skrivelse til det kongelige Departement af 21de Febr. d. A. blandt Postanstaltens Inventariifag var bleven opført 2 Stk. Dato-stempler, thi der fandtes kun et faadant og oplystes, at der ved det andet var ment et Trostempel til Trømanders Kaspering, hvilket fremlagdes. Datostemplet foreskone mig brugbart men ikke de dertil hørende løse Tiffertyper, der vare yderst flidte. De øvrige Kontorfager fandtes i Orden.

Poststedets navn	Overordnet postkontor/posteksp.	Nytt datostempel		Kommentarer
		Fra gravør	Sendt til overordnet postkontor	
FØRRESVIG	Stavanger	23.5.79	24.5.	
SELVEN	Trondhjem	23.5.	24.5.	
KORGEN	Namsos	23.5.	27.5.	Se nedenfor
SØRFOLDEN	Namsos	26.5.	30.5.	
PORSGRUND	—	26.5.	4.6.	
LUNDEMO	Trondhjem	26.5.	12.6.	2600 brev i 1878
FOLGERØEN	Bergen	26.5.	12.6.	

Poståpneren i Korgen ble i brevet 27.5. bedt om å betale datostempelet, som han selv hadde bestilt. Det kostet kr. 24,-, men etter som hans årlige lønn var kr. 32, har en av saksbehandlerne skrevet i marginen at det er kanskje for mye å forlange.

Derfor skrev poståpneren et brev til postdepartementet, datert juli 1879:

Undertegnede Handelsmand Joh. Chr. M. Johansen, Postaabner ved Korgens Postaabneri, tillader sig herved underdanig at ansøge det høie Departement om at blive eftergivet det mig debiterede Beløb Kr. 24,00 – fire og tyve Kroner for Datostempel til Korgens Postaabneri.

Paa Grund af den stadige Forøgelse af Arbeidet med Postens Expedition var Datostempel ikke alene i høieste Grad ønskelig,

men – nødvendig, nemlig naar henses til den ringe Løn af Kr. 32,00 – tretti to Kroner – jeg – aarlig i Egenskap af Postaabner. Derfor var jeg nødtaget til foreløbig at rekvirere Datostempel paa egen Regning, haabende at sammes Kostnade billigvis vilde blive mig refunderet af det Offentlige.

I Henled hertil tør jeg gjøre mig grundet Haab om at min underdanige Ansøgning som billig bliver mig naadigst indvilget»

Postmesteren i Namsos anbefalte søknaden.

Den 30.8.1879 skrev Postdepartementet i brev til postmesteren i Namsos:

«— — at det til Brug ved nævnte (KORGEN) Postaabneri anskaffede Datostempels Kostende -24 Kr- ikke bliver at afkræve Postaabneren».

Poststedets navn	Overordnet postkontor/posteksp.	Nytt datostempel		Kommentarer
		Fra gravør	Sendt til overordnet postkontor	
AADALEN	Christiania	24.7.	31.7.	
FEMSØ	Fredrikshald	5.8.	7.8.	
PRÆSTEBAKKE	Fredrikshald	5.8.	7.8.	
KORNSØ	Fredrikshald	5.8.	7.8.	
DISET	Christiania	—	10.8.	Se nedenfor
RYGGE	Moss	14.8.	18.8.	
OGNE	Stavanger	14.8.	19.8.	
BERG JERN – BANEST.	Fredrikshald	19.8.	26.8.	

Til Kristiania Postkontor

Jeg tillader mig at anmode om pr. Om-
gaande at faa mig tilsendt 100 Stk. 10 Øres
Frimærker.

Jeg tillader mig endvidere at andrage om
en Dato-Stempel for Diset Postaabneri, da en
saadan i nogen Mon vilde lette Ekspedisjo-
nen.

Diset Postaabneri 13.6.79.

Ærbødigst Kvale

Postmesteren i Kristiania skrev i brev til
Postdepartementet 16.6.:

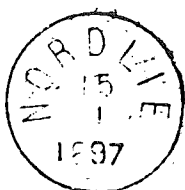
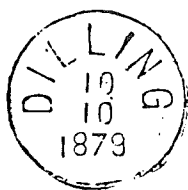
Idet jeg tillader mig at oversende vedlagte

*Andragende fra Postaabneren ved Diset
Postaabneri om et Datostempel, er jeg saafri
at henlede Opmærksomheden paa, at det for-
mentlig vilde være ønskeligt, om at Dato-
stempler som anskaffes til Postaabnerierne
kunde gives nogen større Lighed med de se-
nest til Christiania, Bergens og enkelte andre
Postkontorer anskaffede, hvilke Stempler ere
forsynede med Tværstreger og en indre
Rand, hvorved de bedre gjøre Tjeneste ved
Kassation af Frimærker, hvortil de som be-
kjendt ogsaa anvendes».*

Diset fikk enningsstempel.

Poststedets navn	Overordnet postkontor/ posteksp.	Nytt datostempel		Kommentarer
		Fra gravør	Sendt til overordnet postkontor	
SIREDALEN	Christiansand	3.9.	4.9.	
DILLING	Moss	3.9.	4.9.	
SULEN	Bergen	3.9.	5.9.	
VRAADAL	Skien	3.9.	5.9.	
FISKERØSEN	Namsos	3.9.	5.9.	
NORDLI	Namsos	8.9.	9.9.	
REITAN	Trondhjem	8.9.	9.9.	
HOUGS	Bergen	3.9.	16.9.	
SKEAKER	Christiania	29.9.	1.10.	
ONSØ	Fredrikstad	29.9.	1.10.	
NÆRBØ	Stavanger	29.9.	2.10.	
VIGRESTAD	Stavanger	29.9.	2.10.	

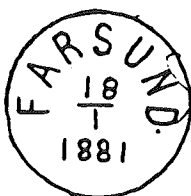

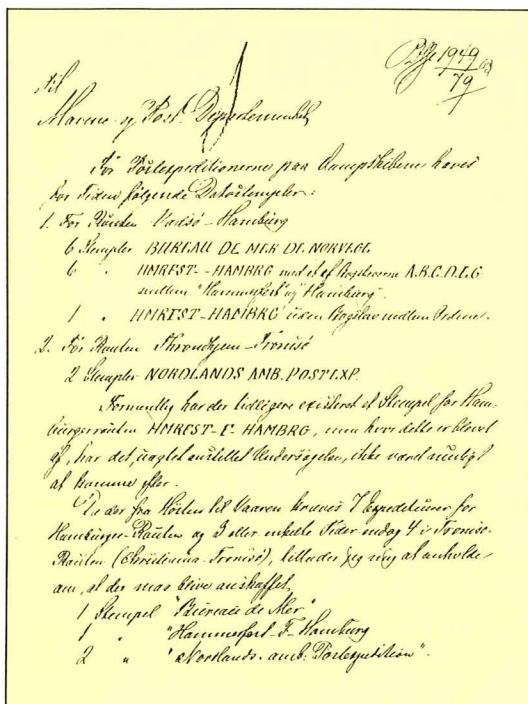

Poststedets navn	Overordnet postkontor/ posteksp.	Nytt datostempel		Kommentar
		Fra gravør	Sendt til overordnet postkontor	
ILSENG	Christiania	4.11.	10.11.	
VESTNES	Molde	4.11.	10.11.	
HOVIN	Skien	4.11.	2.12.	
BRUNKEBERG	Skien	4.11.	2.12.	
LUNDE	Skien	4.11.	2.12.	
HØDALSMO	Skien	4.11.	2.12.	
SKAFSE	Skien	4.11.	2.12.	

Poststedets navn	Overordnet postkontor/ posteksp.	Nytt datostempel		Kommentar
		Fra gravør	Sendt til overordnet postkontor	
FARSUND	—	1.12.	4.12.	
GJETHUS	Drammen	16.12.	18.12.	2900 brev i 1878
BUREAU DE MER		16.12.	18.12.	Se nedenfor
HAMMERFEST-				
HAMBURG F		16.12.	18.12.	Se nedenfor
NORDLANDS AMB:				
POSTEXP.		16.12.	18.12.	TO-2-STEMPLER
NYBORG	Vadsø	17.12.	20.12.	Sydvaranger avslått i sam-
				me brev
ASK	Drammen	19.12.	23.12.	

Brevet fortsetter slik:

«Det nuværende Stempel «Hammerfest–Hamburg» tænkes da kun at skulle være Reservestempel.

De omhandlede nye Stempler ere aldeles nødvendige som Forholdet nu er, have Postexpediteurerne i Hamburgerruten dels maattet afgive Stempellet «Hammerfest–Hamburg» og selv alene benyttet «Bureau de Mer» ogsaa i Nordlandsrouten, dels har vedkomende ekstraordinære Postexpediteur maattet expedere enkelt Gang uden Stempel.

Thronhjems Postcontor 14 November 1879
Nissen»

Postmesteren i Thronhjem
18 December 1879

«I Anl. af Hr. Postm. Skr af 14 f.M. oversendes hermed 4 Stk. Datostempler til Brug ved Søpostkontor No 1.»

EKSEMPEL PÅ EN SØKNAD OM DATOSTEMPEL SOM BLE AVSLÅTT
Nordhørsfjord 8.8.79

Hr. Postmesteren i Namsos

Vær af den Godhed med første Post at tilsende mig 200 Stk. frimærker af 10 Øre, og kunde jeg saa faa mig tilsendt Poststempel, saa vil det være mig kjert, da det Lange Navn Nordhørsfjord er forferdelig tidsspillende og desuden ikke fins paa mange Breve dertil.

Til Det Kgl Marine- og Post-Departement

Med herlagt at tilstille Det Kongelige Departement en Skrivelse fra Postaabneren i Nordhørsfjord af 8de d.M. tillader jeg mig at anbefale at han erholder det omhandlede Datostempel

Namsos, 16 August 1879

Postmesteren i Namsos

20 September 1879

I Anl. af Hr. Postmesterens Skrivelse af 16.f.M. meddeles at man for tiden ikke finder at kunne indvilge det fra Postaabneren i Nordhørsfjord hertil indkomne Andragende om at erholde Datostempel, da dette har været for kort Tid i Virksomhed, til at man har kunnet vinde nogen Erfaring om Størrelsen af det ved samme stedfindende Correspondance.

Senere samme år søkte postmesteren i Namsos om å få datostempler til HOVIN og MAGERØENS poståpnerier. Også her fikk han avslag. Postmesteren sendte da følgende brev til Bureauchef Barth:

«Departemenet har i Skr. af 1 d.M. afslaaet de fra Postaabnerne ved Hovins og Magerøens Postaabnerier indgivne Andragender om Datostempler. Jeg forudsætter at Sagen er expederet fra 2 Contor. Tillad mig da at udtale den Mening at enhver Postaabner, som andrager om Stempel, ogsaa bør faae det. Postaabnerenes Aflønning er saa liden, at naar de finde en Lettelse ved at benytte Stempel, synes det mig rimeligt, at dette indrømmes dem, da Anskaffelsen af Stempel er en Udgift engang for alle af ikke synderlig betraktelig Størrelse.

Hr Bureauchefen er maaske saa god at meddele mig, om denne Bemærkning vil foranledige Dem til at bevirke nogen Forandring i den afgivne Bestemmelse.

Thronhjem 4 October 1879, Ærbødigst Nissen

Svaret

Hr. Postmester Nissen

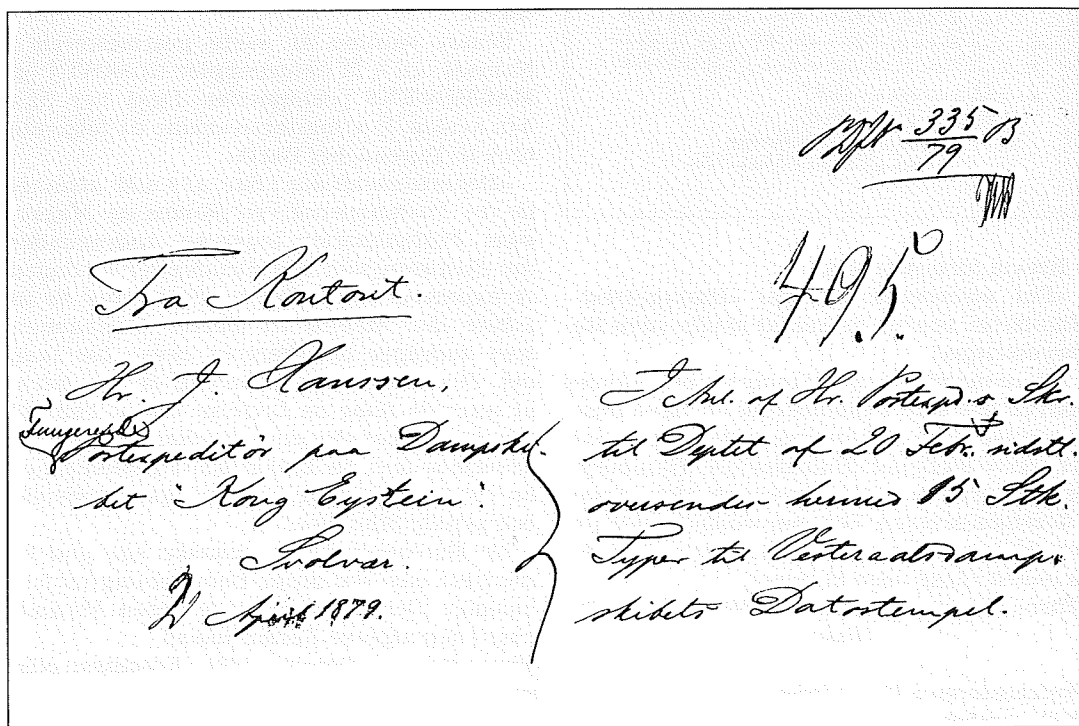
7 October 1879

I Anl. af Hr. Postmesterens Skrivelse af 4 ds tillader jeg mig at meddele, at da Datostempler til Postaabnerne koste 24 Kroner pr. Stykke og Anskaffelsen af saadanne andrager til ganske betragtelige Beløb i Aarets Løb, har Deptet antaget, at der burde fastsættes en bestemt afsendt Brevmængde fra Postaabneriet som Betingelse for Anskaffelse af Datostempel. Som Minimum for den afsendte Brevmængde er derfor bestemt 2000 Breve om Aaret, altsaa i Gjennemsnit 6 Breve daglig.

II. REPARASJONER OG NYE TALL TIL ENDEL DATOSTEMPLER

Alle reparasjoner i 1878 ble gjort av Schwarzenhorn.

Datostempel	Overordnet postkontor/postexp.	Datostempel innsendt fra overordnet pk./postexp.	Datostempel i retur fra Chr. Eventuelt nye talltyper sendt fra Christiania	Kommentarer
HAMMERFEST	—	—	24.1.79	Et sett nye talltyper
HOUGSUND	Drammen	31.1.	13.2.	23 nye talltyper
TJERNAGEL	Bergen	23.1.	13.2.	24 nye talltyper
SUNDDAL	Christiansund	21.1.	13.2.	Et sett nye talltyper
AA	Trondhjem	8.2.	18.3.	28 nye talltyper
FLEKKEFJORD	—	—	2.4.	Et sett nye talltyper
VESTERAALENS	—	—	2.4.	D/S Kong Eystein
DPSKB.	—	—	—	Se nedenfor

Datostempel	Overordnet postkontor/postexp.	Datostempel innsendt fra overordnet pk./postexp.	Datostempel i retur fra Chr. Eventuelt nye talltyper sendt fra Christiania	Kommentarer
CHRISTIANIA- CHRISTIANSAND	—	—	8.4.	28 talltyper. Se nedenfor
VADSØ	—	—	2.5.	Et sett nye talltyper
VIVELSTAD	Namsos	9.4.	7.5.	Et sett nye talltyper
VUKU	Trondhjem	4.4.	7.5.	29 nye talltyper

Postdepartementet tilstiller Postexp. Olsson fra
Dampsk. i Ruten Chr. a - Chr. sand endel
Typer til Datostemplet.
8 April 1879.

Datostempel	Overordnet postkontor/postexp.	Datostempel innsendt fra overordnet pk./postexp.	Datostempel i retur fra Chr. Eventuelt nye talltyper sendt fra Christiania	Kommentarer
BOGØEN	Namsos	—	30.5.	12 nye talltyper
ALTEN	—	2.5.	30.5.	9 nye talltyper
SAND	Stavanger	29.4.	12.6.	Et sett nye talltyper
HAVN	Tromsø	—	31.7.	Et sett nye talltyper
HOLTAALEN	Trondhjem	7.6.	7.8.	28 nye talltyper
JONDAL	Bergen	—	30.8.	13 nye talltyper
SYD KROGØ	Trondhjem	27.6.	8.9.	28 nye talltyper
STOKMARKNÆS	Namsos	—	4.9.	28 talltyper
EID I SUNDH.	Bergen	—	9.9.	Et sett nye talltyper
NÆSSEBY	Vadsø	—	9.9.	Et sett nye talltyper
SAMNANGER	Bergen	—	9.9.	Et sett nye talltyper
SKJERVØ	Tromsø	18.7.	2.10.	13 nye talltyper
RØROS	—	12.9.	18.10.	Nye skruer
BOGSTAD	Bergen	—	25.11	Et sett nye talltyper
ODDE	Bergen	—	25.11.	Et sett nye talltyper
DRØBAK	—	5.11.	25.11.	2 til dette, 5 nye talltyper til det andre datostemplet
SANNÆSØEN	Namsos	—	25.11.	29 nye talltyper
LOPPEN	Tromsø	—	26.11.	6 nye talltyper (2 – 8 tall, 4 – 6 tall)
TANSØEN	Bergen	15.10.	3.12	Et sett nye talltyper
TYSNÆS	Bergen	—	23.12.	28 nye talltyper
SKJOLDEN	Bergen	—	23.12.	7 nye talltyper

Fra Christianias Postkontor
Jeg har herved den Ære at oversende
8 ikke brukelige Datostempler (Chria-Charlottenberg, A og B, Gardermoen, Grorud, Søndre Odalen, Storelvdalen, Tønset, Kassationsstempel 287).....

Pakkepoststemplene frem til året 1900

Av Anders Langangen

Alminnelig pakkepost ble innført i Norge fra 1.1. 1870.

Ved kongelig resolution af 18. december 1869 bestemmes det «At den Marine- og Postdepartementet ved Resolution af 25de Januar 1866 givne Bemyndigelse til i alle Postrouter med visse Indskrænkninger at lade befordre Pakkepost alene til Fremskaffelse af Bøger og andre trykte Sager i Forbindelse med Brevposten, udvides til at gjælde med Hensyn til Smaapakker i Almindelighed.»

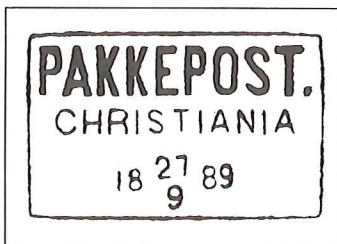
Denne ordningen skulle etterhvert vise seg å være svært lønnsom. På de større postkontorene ble etterhvert trafikken så stor at det ble opprettet egne pakkepostavdelinger. Disse avdelingene fikk også egne *datostempler*. Ellers ble det til poståpneriene laget egne stempler med PAKKEPOST.

Jeg skal nedenfor presentere det materialet jeg har funnet i postarkivene, som jeg har gått igjennom for å finne opplysninger om de vanlige datostemplerne.

1. DATOSTEMPLENE

Det første datostempelet vi kjenner i forbindelse med pakkeposten er det firkantede CHRISTIANIA-stempelet. Det er også det eneste med

løse talltyper, noe en kan se ved at tallene i datoen står over hverandre. Det er sannsynligvis levert i begynnelsen av 1870-årene. Den eksakte datoen har jeg ikke funnet, og det har sammenheng med at postmesteren bestilte stempelet direkte fra gravøren, og at viktige deler av arkivet fra denne tiden er borte.

Christiania postkontor fikk nytt datostempel til pakkeposten i 1877. Da leverte Fabrikken «Sylvan» i Christiania et datostempel og et pakkepoststempel til Christiania postkontor. Regningen for disse to stemplene er datert 24.12.1877.

I brev datert 1.12. 1888 skrev postmesteren i Christiania dette til Poststyrelsen: *For at opnaa Lettelse ved Expeditionen af den fra Ud-*

landet hertil ankommende Pakkepost tillader jeg mig herved ærbødigt at andrage paa Anskaffelse af et Stempel med Præg som nedenfor angivet

Chr.a Pakkepost
Datum
Fragt betalt

Ved paa Følgesedlerne til de Pakkepostforsendelser fra Udlandet, for hvilke der fra Postvæsenets Side Intet er at opkræve ved deres Udlevering til Adressaterne, at anbringe Aftryk af et saadant Stempel vilde for saadanne Pakkers Vedkommende kunne undgaaes det Arbeide, som er forbundet med Stempling, Underskriving og Paasætning af Blanket N^o103 (af hvilken 1 Expl. vedlægges), idet Toldexpeditionen har samtykket i, i Tilfælde, at godkjende Stempelaftrykket som Tilstaaelse for, at ingen Postafgifter er at betale for vedkommende Adressater.

Til nærmere Belysning af den betydelige fordel med Hensyn til Arbeidsbesparelse, en saadan Expeditionsmåade vilde medføre, burde det være tilstrækkeligt at oplyse, at der af de i November Maaned d.A. ankomne 3391 Pakkepostforsendelser fra Udlandet vare 3057 Stykker forudbetalte.

I denne Henseende oplyses, at det bliver paaseet, at den Betjent, der til Adressaterne udleverer Følgesedler paa

ankomne Pakker, paategner sit Mærke paa den kvitterede Meldeseddel, hvilken opbevares Stempelt bør i Tilfælde fabrikeres af Staal og efter det schweizerske System.

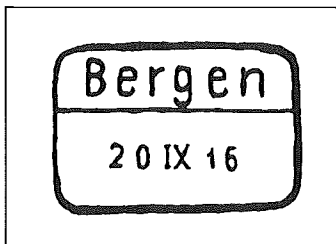
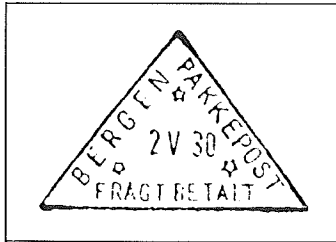
En herværende Stempelfabrikant har opgivet at kunne levere det for en pris af 35 Kroner, til hvilken Pris jeg er saa fri at andrage om Bemyndigelse til at anskaffe et saadant Stempel.

Christiania, 1 December 1888.

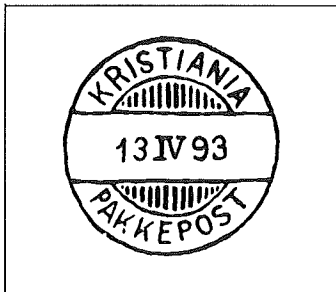
Postmesteren fikk fullmakt til å skaffe et slikt stempel i brev datert 19. 12. 1888, men på følgende betingelser:

1. Kristiania skulle skrives med K.
2. Stempelet skulle bestilles fra myntgravør Thronsen på Kongsberg. Han kunne levere stempelet billigere.

Den 29. 12. 1895 rekvirerte postmesteren i Bergen to stempler til postkontoret. Det var to pakkepoststempler, et firkantet og et trekantet. De ble levert fra gravør Thronsen den 28. 5. 1896 og sendt til postkontoret fra Kristiania den 18. 7. 1896.

Det første runde pakkepoststempelet ble levert fra gravør Thronsen den 28. 12. 1897. Det var et stempel til pakkepostavdelingen ved Kristiania postkontor. Det ble sendt til postkontoret den 30. 12. 1897.

Dette stempelet ble imidlertid ikke godt mottatt fordi det var rundt (se neste stempel).

Det var spesielt postmesteren i Drammen som klaget på det runde stempelet.

Fra Drammens Postkontor.

Christiania Postkontor har i den senere Tid for Pakkepost benyttet et Stempel, der for den Postanstalt, der skal udlevere Pakkerne, medfører ulemper. Stempellet skiller seg ikke særlig fra et almindeligt Datostempel, hvoraf følger, at Pakkepostforsendelsene fra Christiania forvexles med almindelig Brevpost og udleveres som Breve. For Pakker med Optrævning er det især slemt, nemlig naar, som af og til sker, Pakkerne ikke er stemplet med rødt Stempel. Jeg tillader mig at vedlægge et Følgebrev, der viser, hvordan Stempelaftrykket kan være.

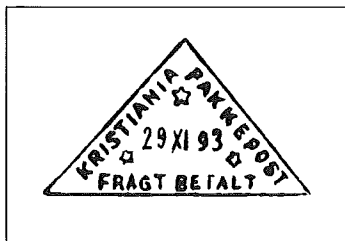
Den til Følgebrevet hørende Pakke er udleveret som Brev.

Det af Christiania Postkontor tidligere benyttede firkantede Stempel var ilde nok, men dette er meget værre.

POSTSTYRELSEN

Drammen den 3 Februar 1898
G. Jessen

Undersøkelsen som ble gjort av Poststyrelsen etter at de hadde fått dette brevet, viste at stempelet var bestilt direkte av pakkepostavdelingens bestyrer, uten spesiell tillatelse. Det ble derfor inndratt (det ble innlevert den 7. 8. 1898). Det ble isteden bestilt et nytt, firkantet stempel hos gravør Thronsen. Det ble levert fra ham 16. 8. 1898 og oversendt postmesteren i Kristiania den 26. 9. 1898.

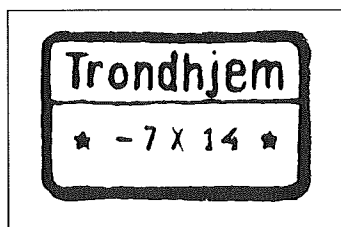
Den 10. 9. 1894 rekvirerte postmesteren i Trondhjem et pakkepoststempel. Det ble levert fra gravør Thronsen 6. 12. 1894 og det var et trekantet pakkepoststempel. Stempelet ble sendt fra Kristiania til postkontoret i Trondhjem den 11. 12. 1894.

Den 26. 1. 1900 ba postmesteren i Trondhjem om et pakkepostdatostempel til bruk ved postkontoret.

Det ble levert fra gravør Throndsen den 16. 2. 1900.

2. PAKKEPOST-stemplerne

Det startet med et brev fra postmesteren i Kristiania dattert den 16. 10. 1877:

Det hender ikke saa sjelden, at mindre Pakker, der ere forsendte med Posten som Pakkepostsag, paa vedkommende Ankomststeds Postanstalt antages for og udleveres som Brevpostsag.

I denne Anledning er jeg saa fri at henstille til det kongelige Departements Overveielse, om det ikke til Undgaaelse heraf vilde være hensigtsmæssigt, at det bestemtes, at enhver som Pakkepostsag behandlet Postforsendelse av Afgangsstedets Postanstalt blev givet tydelig Paategning om at være Pakkepostforsendelse. Ved dette Kontor stemples saadanne Sager «Pakkepostsag» – Om med dette ord trykte og gummierede Etiketter kunde fra det kongelige Departement uddeles til Postanstalterne med Ordre at benytte dem til Paaklæbning af enhver Pakkepostforsendelse vilde maaske det være

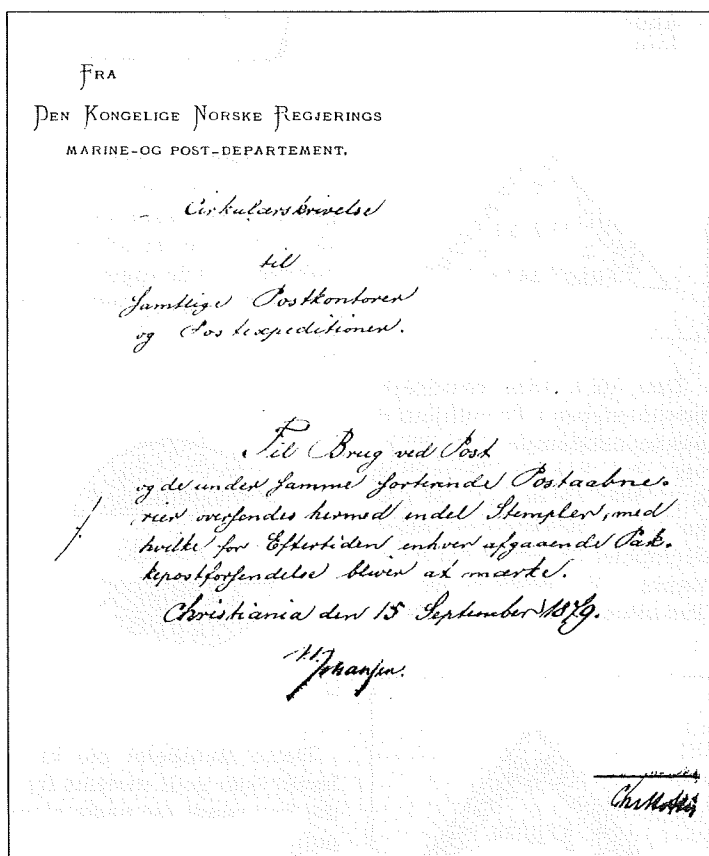

tjenligst til Undgaaelse af den oven paa pegede Ulempe.

Kristiania 16 Oktober 1877

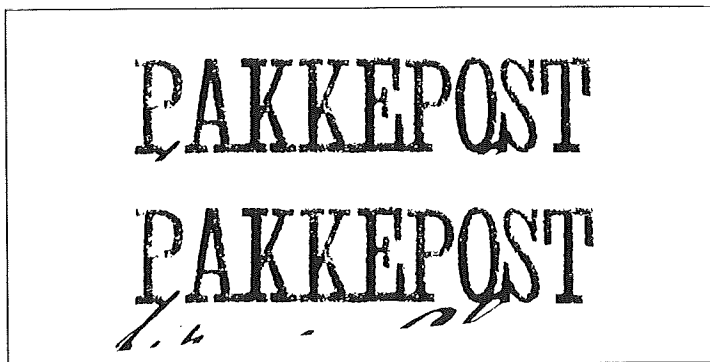
Som der framgår av brevet foreslår postmesteren at det lages egne etiketter som kan limes på postpakkene. Poststyrelsen velger isteden å lage egne stempler med innskriften PAKKEPOST.

Stemplerne ble bestilt hos A. Scharthum-Swensen & Co. i Kristiania. Det ble bestilt totalt 1000 pakkepoststempler i kautsjuk. Den 1. 9. 1879 ble det så levert 1030 slike stempler. De 30 for mye skyldes antall stempler i støpeformene. Tilsammen ble det betalt 515 kroner for dem.

□ Brevet som fulgte alle forsendelsene av pakkepoststempler i 1879.

Disse pakkepoststemplene ble så sendt til alle postkontorer og postekspeditioner, samt poståpnerier i brev 15. 9. 1879.

Ifølge circulaire 29/1879 (11. 12. 1879) ble pakkepoststemplene brukt til kassasjon av frimerker, og det var ikke meningen. Derfor ble denne sirkulærmeldingen sendt ut.

☐ Slik så stemplene ut.

N° 29
1879.

Circulaire.

Fra

Den Kongelige Norske Regjerings

Marine- og Post-Departement.

- II. Paa Foranledning indskjærpes herved, at Kassationen af de Frimerker, som maatte være paaheftede Pakkepostsager, ikke maa foretages med det samtlige Postanstalter tilstillede Pakkepoststempel, men med Datostempel, hvor saadant haves, og i modsat Fald ved med Pen og Blæk at overstryge Frimerket med Korsstreger, udgaaende fra hvert af Frimerkets Hjørner.
- Enhver Pakkepostforsendelse bliver derimod paa Udskriftssiden at mærke med Pakkepoststempelt samt med Datostempelt og, hvor saadant ikke haves, ved med Pen og Blæk at anføre Postanstaltens Navn og den Datum, paa hvilken den expederes til Afsendelse.

Kautsjukstemplene viste seg etterhvert å være for dårlige, og de ble derfor erstattet med metallstempler fra 1882. Det ble likevel sendt et pakkepoststempel av kautsjuk til Kongsvinger postkontor den 27. 3. 1884, men jeg vet ikke om det var et av stemplene som ble levert i 1879. Sannsynligvis var det det.

Postmesteren på Hønefoss gir i brev datert 26. 5. 1882 en

god beskrivelse av kautsjukstemplene:

Poststempelt til Pakker er aldeles ubrukligt, og maa jeg bede Postexpeditionen tilstillet et nyt snarest muligt.

Stempelt kunde visstnok være af Messing eller Staal, og ei af en saa Klæbrig Masse som dette er af, thi, naar det i længere Tid er brugt, henger Sværten med, saa intet fremkommer, og rense det, kan visstnok ei foreta-

ges, i al Fald forstaar jeg det ikke. Massen vil da, som rimeligt er, opløses.

Postekspeditøren i Hønefoss fikk tilsendt et nytt pakkepoststempel av metall den 31. mai 1882.

De ti første pakkepoststemplene i metall ble levert av gravør Thronsen den 31.3. 1882.

Det var prøvestempler som ble sendt til noen av de større postkontorene, Chris-

tiania (to stykker), Trondhjem, Bergen, Stavanger, Christiansand, Arendal, Laurvig og Skien. Jeg gjen-gir brevet til postmesteren i Laurvig: →

Postmesteren svarte i brev 21. 4. 1882:

Med forannævnte modtagne Stempel er jeg i alle Maader vel tilfreds.

Den 25. juni 1882 sendte han så inn det gamle kaut-sjukstempleet.

I 1882 leverte Throndsen disse pakkepoststemplene:

Antall	Leverings-dato
10	31. 3 1882
40	26. 5 1882
50	20. 10. 1882

Throndsen leverte pakke-poststempler fram til 1889.

Nedenfor følger en oversikt over hvor mange stempler han leverte hvert år.

År:	1882	1883	1884	1885	1886	1887	1888	1889
Antall:	100	50	50	50	110	190	100	100

Dette stempelet ble sendt til poståpneriet Medfjord i Senjen via postmesteren i Tromsø den 2. 12. 1887.

Tilsammen leverte han 750 stempler av denne typen.

Sannsynligvis støpte Throndsen disse stemplene i former. Nedenfor har jeg avbildet noen av stemplene.

PAKKEPOST

Sep. 19 An. 50 St. Stempler PAKKEPOST. Kroner. 50 Øre. 00

□ Levert 19. 9. 1883

Den Kgl. Norske Regjerings
Marine-og Postdepartement.
2de Postadministrationskontor.

726
82.

Hermed tillader jeg mig
at oversende et Pakkepoststempel af
Metal til Brug ved Laurvigs Post.
kontor

Da denne Slags Stempler foreløbig
ere anskaffede til Prove, vilde jeg
være Hr. Postmesteren forbinden for
nærmere Meddelelse, forsaavidt De
maatte have noget ved samme at
bemærke.

Christiania den 1 April 1882.

M. Muth

For Poststyrelsen udbedes: 2 krab af P.S.J.no. $\frac{2514}{18}$ f.

V 100 Stempler med Pakkepost

PAKKEPOST

☐ Disse ble levert den 15. 10. og 30. 11. 1888

De neste pakkepoststemplene ble levert av gravør C. Garman i Akersgaden 45, Kristiania. Han brukte Throndsens stempler som modell. Han leverte stemplene for 60 øre per stykk, mens Throndsen hadde tatt 1 kr. per stykk.

Prisen er nok grunnen til at Garman overtok.

Garman leverte pakkepoststempler slik:

Leverert dato:	30. 6. 1891	3. 12. 1892	30. 6. 1893	27. 10. 1893
Antall:	150	100	100	100

PAKKEPOST

☐ Dette stempelet ble sendt til Kjøllesdalen poståpneri via postmesteren i Bergen den 14. 3. 1892.

PAKKEPOST

☐ Disse ble levert 20. 7. 1889 (de siste Throndsen leverte).

I 1894 overtok New York Stempelfabrik ved gravør D. Florus leveringen av pakkepoststemplene. Han leverte stemplene for 50 øre per stykk.

Florus leverte pakkepoststempler til og med år 1900 slik:

Leverert dato:	24. 10. 1894	7. 12. 1895	16. 7. 1896	10. 8. 1898
Antall:	100	100	150	100

Leverert dato:	1. 3. 1899	28. 10. 1899	16. 10. 1900
Antall:	100	100	100

☐ Stempelavtrykk på rekvisisjonen til New York Stempelfabrik for stemplene som ble levert 24.10. 1894. Det er mest sannsynlig at det er levert av fabrikken, og ikke avtrykk av en medsendt prøve.

Ved skifte av gravør ble det sendt med prøver på stempelet. Jeg regner med at det er grunnen til at alle pakkepoststemplene er så like, uavhengig av gravør.

BENYTT VÅRE SMÅANNONSER

Use our small advertisements

Benutzen Sie unsere Kleinanzeigen

Et middel til kontakt med samlere i inn- og utland.

3 linjer (minimum) kr. 30,00 inkl. MOMS for norske annonsører.

For utenlandske annonsører kr. 25,00 netto.

3 lines kr. 25,00 net for foreign advertisers.

Småannonser skal betales forskuddsvis over postgiro 3597200, Boks 2517, N-7002 Trondheim.*Small ads, must be paid in advance.**Use our postal account 3597200, Boks 2517, N-7002 Trondheim.**Kleinanzeigen müssen im voraus bezahlt werden. Bitte überweisen sie auf unser Postscheckkonto 3597200, Boks 2517, N-7002 Trondheim.*

nft

SELGES:**LAVE PRISER.** Sverige, Norge, Island, Israel, Guernsey, Jersey m.fl. land. 18-sidig prislister gratis. S. Emilsson, Horsensgt. 26, S-65467 KARLSTAD.**NORGE** kun pene rundstpl. blåmerker + parstk. i partier 5 til 15 like til 15% AFA, minimum 3000 AFAkr. Ustemplete limløse has for mange tusen til 60% pålydende, minimum salg kr. 300,-. Norge kg-vare, grønt segl kr. 180,-, rødt segl kr. 165,-, samt kg m/blåmerker rundstpl. kr. 450,- + porto. John Husted, Østergade 29, DK-9440 ÅBYBRO. Dansk pgk. 9429263.**UTVALG.** Nordiske, v.tyske. De tyske er satt til kr. 2,- pr. stk. uansett kat.verdi. De nordiske nesten 1/2 pris. Samling norske helark og rester, listepreis ca. kr. 65000,- av nyere dato, gi bud ikke under kr. 30000,-. Helst samlet, be om liste. Leif Petrud, Boks 40 Gaustad, 0320 OSLO 3.**MOTIVMERKER.** Danmark, Finland, Gibraltar, Norge, Romania, Vest-Tyskland. Gratis prislister. INTRA, Postboks 3019 Mariero, 4004 STAVANGER.**NORSK MASSEVARE.** 66000 stk. av billigste sort, buntet og i konvolutter. Gi bud. Be om liste. Leif Petrud, Boks 40 Gaustad, 0320 OSLO 3. Tlf. 02/14 99 78.**NORSKE** små samlinger, 3 stk. En m/ca. 990 stk. listepreis ca. kr. 12000,-, pris kr. 5000,-. En m/ca. 700 stk. listepreis kr. 8000,-, pris kr. 3000, og en m/ca. 840 stk. listepreis kr. 8000,-, pris kr.

3000. Leif Petrud, Boks 40 Gaustad, 0320 OSLO 3.

HÅNDBOK over Norsk Filatelistika 1969 selges kr. 250,-. «Post under tysk okkupasjon» kr. 50,-. Leif Petrud, Boks 40, Gaustad, 0320 OSLO 3.**FÆRØYENE.** Dubletter pent stpl. 100 stk. nr. 7, 100 stk. nr. 15. Har en pk. av hver sort, gi bud. Ikke under kr. 5,- pr. stk. pr. merke. Leif Petrud, Boks 40, Gaustad, 0320 OSLO 3.**MOTIVMERKER.** 222 stk. malerier hele verden kr. 250,-, 200 stk. malerier hele verden kr. 250,-, 156 stk. sport hele verden kr. 150,-, 164 dyr hele verden kr. 200,-, 84 stk. fly—båter—fugler kr. 100,-. Meget billige pakker. Leif Petrud, Boks 40, Gaustad, 0320 OSLO 3.**NFT** kompl. årg. 1980, 1981, 1982, 1983, 1984 og 1986 kr. 45,- pr. årg. + porto (oppkrav). Leif Petrud, Boks 40, Gaustad, 0320 OSLO 3. Tlf. 02/14 99 78.**DIV. MOTIVMERKER** oppsatt i hefter hele verden, noen like, 3 store hefter. Priser 1984 ca. kr. 1300,-, selges kr. 300,-. Leif Petrud, Boks 40, Gaustad, 0320 OSLO 3.**MOTIVSAML.** 1 av følg. prislister gratis; event. ønsk. øvr. lister à 2 kr./st.: Fugler, Fisk, Hund/Katt, Hest, Øvr. dyr, Kunst, Musikk, Bil, Tog, Speider, Sjakk. G. Sandström, Box 307, S-124 03 BANDHAGEN.**«HÅNDBOK OVER NORGES FRIMERKER»,** del I og II, komplett med nytrykk, selges høystbydende over kr. 1000,-. Bøkene er i perfekt stand. Olav E. Skjervik, 4130 Hjelmeland. Tlf. (04) 44 07 17.**SALG.** Europa, USA, FN** rimelig. Ikke Norge. Liste mot porto. Tom Kallevig, Munthes gt. 27, 0260 OSLO 2.**USA-FILATELI.** Godt utvalg i postfrisk og brukt USA. Nyhetsabonnement og utvalg. Prislister fra TBV-Kjøp, Postboks 88, 1851 MYSEN.**STØRRE PARTI FN**P** selges samlet AFA +70%. For mindre leveringer AFA +60%. Send manko-liste til TBV-Kjøp, Postboks 88, 1851 Mysen.**NORSK FILAT. T.SKRIFT** årg. 1967—1976 tils. kr. 350,- + frakt. Tlf. 032/41 519. Per Omtvedt, Nypevn. 10, Kråkerøy, 1600 FREDRIKSTAD.**BRD, Berlin, GI-Tyskland m/kol.** og stater, DDR, Østerrike, Sveits, Engl., Eire, Be-Ne-Lux, Frankr., It./Sp./Port., samt Norden i utvalg 30—70% av AFA. Obert Naglestad, 2270 FLI-SA.**DEN FREMSYNTA SAMLER** risikerer nkr. 18,- i frimerker og mottar for det 4 engangs storfor-

mat FARGEMOTIV — lagerkatalog oversjø 1988 + tilgodelapp. Schaetzle AG, CH-8832 WOLLERAU.

GODE UTVALG fra Norge, Skandinavia, Europa, hele verden, sendes til gj.syn. Gode rabatter. Alltid fulle hefter. Jan Birger Olsen, Sigurds gt. 2, 3250 LARVIK.

UTVALGSHEFTER fra Vest-Tyskland, Berlin, DDR og en rekke vesteuropeiske land sendes uten kjøpetvang. Ernst Olaf Lilleaas, Postboks 46, 4251 KOPERVIK.

UTVALGSHEFTER fra Norge, Sverige, Danmark, Finland, Island sendes uten kjøpetvang. Ernst Olaf Lilleaas, Postboks 46, 4251 KOPERVIK.

BREVKLIPP, 200 g minst hälften storformat: Sverige eller Danmark Nkr. 50: Portofr. vid förskottsbt. i sedlar eller til svensk postgiro nr. 9 91 59-6. Lennart Runfors, Gotlandsgatan 1, S-602 17 Norrköping.

SVERIGE og NORDEN stpl. postfr. og hefter. Min fyldige prisliste omfatter det meste fra 1855—1987. Sendes gratis. Kjell Holmgren, Aktjärä 6303, S-82100 Bollnäs. Tel. 27852109.

ENGLAND, GRØNLAND, FÆRØYENE, FN, GUERNSEY, JERSEY, IOM, ALDERNEY, IRLAND, NORGE, DANMARK, DVI selges. Kjemperabatt opptil 65%. Gratis prisliste. Neergaard, Enghavevej 22, DK-8870 LANGÅ.

SALGSKATALOG TILSENDES LANDEVIS fra Skandinavia m.m. til seriøse kjøpere, meddel Deres samleområde eller send Deres mankoliste. B.F. Qvist Aps, Dyrehavevej 33, 2930 KLAMPENBORG, Danmark.

ISLANDSAMLERE. Selger Island**/stpl. til 45% av siste AFA. Norge, Danm. og Finland selges også til 45%. Send gjerne mankoliste. Stein Skutle, Myrvn. 3, 3200 SANDEFJORD.

NORDEN, VEST-EUROPA. Mankolister ekspederes m/50% rabatt på AFA, kun prima kvalitet fra Sverige, Danmark, Færøyene, Island, Tyskland, Holland. Gode fotokopier av tilbud på bedre merker. Også andre land og Brit. kolonier på lager. Ekstrarabatt v/større kjøp. **ENGERS FRIMERKER**, 2824 Redalen. Tlf. (061) 81 555 kl. 9—17.

KOMPL. ÅRG. NFT 1987 kr. 50,- + porto. Dansk Filatelistisk Tidsskrift kompl. årg. 1987 kr. 50,- + porto. Liten samling Ungarn, Tsjekko., Jugosl., Polen og Romania verdi ca. kr. 700,-, pris kr. 250,- (begynnersamling). Leif Petrud, Boks 40 Gaustad, 0320 OSLO 3.

CA. 100 STK. fire-blokker, vesentlig norske, men også noen utenlandske, masse rundstempler. Mest billige saker, selges kr. 50,-. 29 stk. miniark, romfart, fisker, dyr, fugler osv. + 90 stk. motivmerker kr. 150,-. Leif Petrud, Boks 40 Gaustad, 0320 OSLO 3.

NORGE 500—600 STK. kr. 2500,-, listepris ca. kr. 5000,-. Bl.a. NK 1 + mange dyre serier. Fin begynnersamling. Øst-Tyskland 500 forskj. kr. 150,-, 370 forskj. kr. 125,-. 3 store hefter m/motiv hele verden kr. 300,-, verdi kr. 1300,-. Leif Petrud, Boks 40 Gaustad, 0320 OSLO 3.

200 MALERIMERKER hele verden kr. 250,-, store merker. 164 forskj. dyr hele verden kr. 200,-, 156 sport kr. 150,-, 84 fly, båter, fugler kr. 100,-. Leif Petrud, Boks 40 Gaustad, 0320 OSLO 3.

NORGE** NK233/36 kr. 27,-, 311-13 kr. 18,-, 407-09 kr. 39,-, 428-30 kr. 150,-, 483-84 kr. 48,-, 695-96 kr. 17,-. Be om flere gode tilbud! Truls Hansen, Boks 164, 2601 LILLEHAMMER.

NORGE** /stpl./FDC selges opptil 60% rabatt. Be om gratis prisliste. H. Sørensen, Nygårdslie 26, 5034 YTRE LAKSEVÅG.

50 STK. IRLAND kr. 100,- (300), 50 stk. England kr. 50,- (ca. 125), 400 forskj. Norge kr. 500,- (1200), 50 stk. V.-Tyskl. kr. 100,- (200). Forsk. giro 2416626 eller oppkrav. Leif Petrud, Boks 40 Gaustad, 0320 OSLO 3.

DDR. Serier m/sperreverdier 13 stk. + noen enkle. Pris kr. 100,- (AFA ca. 140,-), AFA-nr. 1076-77, 1092-96, 1214-17, 1230-33, 1283-84, 1279-80, 1343-47, 1367-68, 1369-70, 1341-42, 1412-15, 1418-23, 1460-61. Leif Petrud, Boks 40 Gaustad, 0320 OSLO 3.

NORGE/stpl.** 1855—1986. Nesten alt til 50—65% rabatt på HK17, samt Norden, Sveits, Liechtenstein, Engl. og gamle tyske starter til 1/3 av AFA i nkr. Arne Myrvang, Hallagerbk. 10A, 1256 OSLO 12.

ABO. på rettventd fullstpl. merker fra hele Norden, Sveits og Liechtenstein. Alle merker i en serie m/forskj. dato fra ulike steder. Arne Myrvang, Hallagerbk. 10A, 1256 OSLO 12.

DIVERSE:

GRATIS FRIMERKETIDSSKRIFT! Ikke størst, men best? Bestill i dag! Frimerker & Filateli, Postboks 164, 2601 LILLEHAMMER. (062) 61 047 e. 17.00.

nft

UTVALG ØNSKES:

NORDENFJELDSKE FF ønsker utvalg. Ca. 100 deltakere og stor omsetning. Kun bedre utvalg mottas. 10% prov. til klubben. Returporto (rek.) belastes eier. Bytteleder Erling Wang, postboks 690, 7001 TRONDHEIM.

FLORØ FK ønsker utvalg hele verden. 10% prov. Returporto (rek.) belastes eier. Bytteleder John Tuftedal, Vestnesvn. 14, 6900 FLORØ.

HALDEN FK ønsker utvalg fra Norden, Holland, Italia, Tyskland, Estland og Polen. Telekom., sjakk og medisin. 5% prov. og returporto (rek.) belastes selger. Bytteleder: S. Løkkeberg, Torpedalsvn. 30, 1790 TISTEDAL.

AALESUND FK ønsker utvalg Norge, Europa og Brit. kol. før 1936, brev og stempler fra Sunnmøre. 10% prov. Aalesund FK, v/byttelederen, Postboks 612, 6001 ÅLESUND.

nft

BYTTE M.M.:

ØNSKER NORGE stpl./**, gir tilsvarende Danmark. Stykkbytte eller etter mankoliste AFA. Steen Gadsbølle Larsen, Skolehaven 2, Vrøgum DK-6840 OKSBØL.

TIL DUBLETTLAGER søkes norske særmerker før 1972, max. 5 av hvert. Gir tilsv. nyere + mye annet. Franker filatelistisk. Svein-Kåre Algrøy, 5382 SKOGSVÅG.

SEND MEG 100 forskj. stempl. norske frimerker (kun storformat, ikke små kongefrim.) og motta samme antall svenske. Georg Sandström, Box 307, S-124 03 BANDHAGEN.

TSYKENGCO. Send 1000 bl. Norge eller Skandinavia og motta 200 forskj. England m/ Samveldet eller 200 forskj. Tyskland. Laursen, Irlandsvej 74, DK-2300 KØBENHAVN S.

JULEMERKEBYTTING. Har mange løse og helark. Send hva du vil bytte, gjerne lokale og julekort m/julemerk. Oppgi ønsker, evt. kan frimerker gis i bytte. H. Larsen, Egevej 11, Vrøgum, DK-6840 OKSBØL.

nft

ØNSKES:

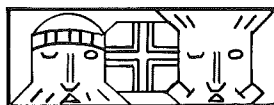
GAMLE prospektkort fra Fredrikstad m/ omegn, også det norske kongehus 1905 og nasjonalromantiske kort som f.eks. 1814—1914 o.l. Ingar Johnny Andersen, Veidegren-da 12, Kråkerøy, 1600 FR.STAD.

AEROGRAMMER fra hele verden, brukte og ubrukte, kjøpes og/eller byttes med frimerker og eldre brev. Knut Pettersen, Bråtengt. 65, 1500 MOSS.

KJØPER BYPOST fra Danmark og Norge, samt Spidsbergen. Robert Bles, 52C rue Rene Langlois, F-28110 LUCE, Frankrike.

SEND 250 ulike norske merker og jeg sender deg 275 ulike Sverige i bytte. K-Å. Holmqvist, Box 5020, S-25005 HELSINGBORG. OFF-medlem.

KLASSISK materiale, posthistorie, sjeldne utgaver fra Japan, Korea, China, Thailand, etc. Vennligst kontakt meg og send fotokopier: H. Iida, P.O.Box 11, Hayama, Kanagawa, JAPAN 240-01. (Medlem av ASDA & PTS.)

ODIN SELGER NORSE FRIMERKER**EN GROS****(% RABATT PÅ HK 16)**

	1 kompl. serie	5 kompl. serie pr. serie
ALT. I-serier:		
Årssett (75-82):	353 (55%)	314 (60%)
+ Norwex 80 nr. I-III:	54 (60%)	48 (65%)
		362 - 5
Tilsammen:	407	1810
ALT. II-serier:		
Årssett (75-82):	353 (55%)	314 (60%)
Norwex 80 nr. I-III:	61 (55%)	54 (60%)

	ALT. III- Enkle	sett: HK 16	50% rabatt event. pålyd.
Årssett	75	145	72,50
	76	100	50,00
	77	125	62,50
	78	100	50,00
	79	100	50,00
	80	50	25,00
	81	80	44,30
	82	85	67,75
Norwex 80	I	56	28,00
	II	45	22,50
	III	35	17,50

ODIN leverer deg overnevnte i LUX postfrisk kvalitet (Postens originalsett).

Forhåndsbetaling til postgiro: 3 34 18 49.

Portofritt ved bestilling over kr. 350,-.

ODIN POSTORDRE

postboks 41, 4208 Saudasjøen.

nft

FORBUNDSKLUBBER

**ALSTAHAUG OG OMEGN
FILATELISTKLUBB,**
Postboks 38, 8801 Sandnessjøen.

ALTA FRIMERKEKLUBB,
c/o R. Simonsen, Møllebakken 2,
9510 Elvebakken.

ARENDAL FILATELISTKLUBB,
Postboks 154, 4801 Arendal.

ASKER FILATELISTKLUBB av 1976,
Kont. Ole Gulliksen,
Heggedalsmarka 37, 1380 Heggedal.

**ASKER OG BÆRUM
FRIMERKEKLUBB,**
Postboks 536, 1301 Sandvika.

BARDUFOSS FILATELISTKLUBB,
Boks 7, 9201 Bardufoss.

BERGENS FILATELIST-KLUB,
Boks 846, 5000 Bergen.

BODØ FILATELISTKLUBB,
8000 Bodø.

BRYNE FRIMERKEKLUBB,
Boks 300, 4341 Bryne.

DRAMMENS FILATELISTKLUB,
Postboks 2335 Strømsø,
3003 Drammen.

**ELVERUM MYNT- OG
FRIMERKEKLUBB**
Enervn. 18, 2400 Elverum.

FARSUND FILATELIST-FORENING,
Boks 146, Farsund.

FAUSKE FILATELISTKLUBB,
Møllvn. 24A, 8200 Fauske.

4-SKILLING BLÅ,
v/Otto Fotland, Stasjonsgt. 20B,
3040 Gulsbogen.

FLEKKEFJORD FILATELISTKLUBB,
Postboks 97, 4401 Flekkefjord.

FREDRIKSTAD FILATELISTKLUBB,
Postboks 536, 1620 Gressvik.

FRIMERKE-RINGEN POSTHORN,
Postboks 516 Sentrum, Oslo 1.

FØRDE FRIMERKEKLUBB,
Boks 422, 6801 Førde.

GJØVIK FILATELISTKLUBB
Box 212, 2801 Gjøvik.

GRIMSTAD FILATELISTKLUBB,
Boks 3, 4891 Grimstad.

HADELAND FRIMERKEKLUBB,
2760 Brandbu.

HALDEN FILATELISTKLUBB,
Boks 28, Glenne, 1750 Halden.

HAMAR FILATELISTKLUBB,
Boks 486, 2301 Hamar.

HAMMERFEST FILATELISTKLUBB,
Postboks 1156, 9601 Hammerfest.

**HAREID OG ULSTEIN
FRIMERKEKLUBB,**
v/Tor Flatin, 6065 Ulsteinvik.

HAUGESUND FILATELISTKLUBB,
Boks 525, 5501 Haugesund.

HØNEFOSS FILATELISTKLUBB,
v/Gunnar Vamraak,
Loveien 13, 3500 Hønefoss.

HÅLOGALAND FILATELISTKLUBB,
Boks 485, 9401 Harstad.

IBESTAD FILATELISTKLUBB,
Boks 67, 9450 Hamnvik.

JESSHEIM FRIMERKEKLUBB,
Boks 120, 2051 Jessheim.

KARMØY FRIMERKEKLUBB,
Postboks 29, 4270 Åkrehamn.

KONGSBERG FILATELISTKLUBB,
Postboks 243, 3601 Kongsberg.

KRISTIANSAND FILATELISTKLUBB,
Boks 301, Kristiansand.

KRISTIANSUND FILATELISTKLUBB,
Boks 390, 6500 Kristiansund N.

KVÆFJORD FILATELISTKLUBB,
v/Svenn Johansen,
Skallan, 9410 Borkenes.

LILLEHAMMER FILATELISTKLUBB,
Boks 32, 2601 Lillehammer.

LOFOTEN FILATELISTFORENING,
Postboks 300, 8370 Leknes.

LUND FILATELISTKLUBB,
4460 Moi.

MANDAL FILATELISTKLUBB,
4500 Mandal.

MOLDE FILATELISTKLUBB,
Postboks 470, 6401 Molde.

MOSS FILATELISTKLUBB,
Postboks 418, 1501 Moss.

NANNESTAD FRIMERKEKLUBB,
Postboks 60, 2030 Nannestad.

NAMSOS FRIMERKEKLUBB,
Boks 20, 7801 Namsos.

NARVIK FILATELISTKLUBB,
Bjørnfjellgt. 11, 8500 Narvik.

NESODDEN FRIMERKEKLUBB,
Boks 147, 1450 Nesoddangen.

**NITTEDAL-HAKADAL
FRIMERKEKLUBB**
Postboks 20, 1482 Nittedal.

**NORDENFJELDSKE
FILATELISTFORENING**
Boks 690, 7001 Trondheim.

**NORDRE VESTFOLD
FILATELISTKLUBB,**
Postboks 56, 3081 Holmestrand.

NOTODDEN FILATELISTKLUBB,
Postboks 20, 3671 Notodden.

ODDA MYNT & FRIMERKEKLUBB,
Boks 211, 5751 Odda.

OPPDAL FRIMERKEKLUBB,
Boks 75, 7341 Oppdal.

OSLO FILATELISTKLUBB,
Boks 298, Sentrum 0103,
Oslo 1.

POLARSIRKELEN FRIMERKEKLUBB,
Boks 169, 8601 Mo i Rana.

RAUFOSS FRIMERKEKLUBB
Postboks 11, 2831 Raufoss.

RINGEBU FILATELISTKLUBB,
2630 Ringeby.

SANDEFJORD FILATELISTKLUBB,
Postboks 272, 3201 Sandefjord.

SANDNES FILATELISTKLUBB,
Boks 406, 4301 Sandnes.

SARPSBORG FRIMERKEKLUBB,
Eilertsensv. 6, 1700 Hafslundsøy.

SENTRUM FILATELISTKLUBB,
Boks 614, Sentrum, Oslo 1.

SKEDSMO FRIMERKEKLUBB,
Postboks 31, 2001 Lillestrøm.

SKIEN FILATELISTKLUBB,
Boks 211, 3701 Skien.

SOGDAL FRIMERKEKLUBB,
Boks 195, 5801 Sogndal.

STATFJORD FILATELISTKLUBB,
Staffjord «A»,
5069 Bergen Lufthavn.

STAVANGER FILATELIST-KLUB,
Postboks 604, 4001 Stavanger.

STEINKJER FRIMERKEKLUBB,
Boks 1056, 7701 Steinkjer.

STJØRDAL FRIMERKEKLUBB,
Boks 46, 7501 Stjørdal.

STORD FRIMERKEKLUBB,
Boks 176, 5400 Stord.

SØR-VARANGER FILATELISTKLUBB,
Øbergvn. 20, 9910 Bjørnevatn.

TJØME FILATELISTKLUBB,
Postboks 34, 3145 Tjøme.

TROMS FILATELISTKLUBB,
Boks 1044, 9001 Tromsø.

VADSØ FILATELISTKLUBB,
Postboks 35, 9801 Vadsø.

VESTERÅLEN FILATELISTKLUBB,
Boks 162, 8430 Myre.

VOSS FRIMERKEKLUBB,
5720 Palmafossen.

VÅGÅ FILATELISTKLUBB,
2680 Vågåmo.

ØRSTA FILATELISTKLUBB,
6172 Håvoll.

AALESUND FILATELISTKLUBB,
Postboks 612, 6001 Ålesund.

ÅNDALSNES FRIMERKEKLUBB,
Boks 62, 6301 Åndalsnes.

ÅS FILATELISTKLUBB,
v/Karl-Jan Erstad,
Målrosv. 1, 1430 Ås.

Tilsluttede klubber:

NORSK POSTHISTORISK SELSKAP,
c/o Postmuseet, Postboks 1051,
Sentrum 0104, Oslo 1.

**LANDSFORENINGEN FOR NORSKE
MOTIVSAMLERE,**
Postboks 49, 5032 Minde.

**NORSK FILATELISTFORBUNDS
UNGDOM,**
Postboks 875, Sentrum 0104, Oslo 1.

Den 27 Februar 1988

håller vi vår

12 Auktion

på nordiska brev försändelser och posthistoria.

Vi har ett mycket brett utbud från samtliga nordiska länder. Bland de norska objekten kan nämnas ett flertal prefil till utlandet, ovanliga klassiska brev, mycket krigspost och äldre prospekterkort.

Katalogen sändes gratis och portofritt.

Sören Andersson & Co

Box 19113 S-10432 Stockholm

Telefon 09546 - 8 15 64 12

NORSK FILATELISTFORBUND

Sekretariatet: Dronningensgate 15, værelse 340, Oslo 1.
Kontortid: Tirs., ons. og tors. 10-15. Tlf.: (02) 41 61 40.

Sekretær: Efrén Rebolledo, postboks 875, Sentrum,
0104 Oslo 1.

FORBUNDSSTYRET

President: Ingolf Kapelrud, Sjøråknv. 1, 4070 Rondaberg.

Visepresident: Erling Aune, Granlia 28B,
5080 Eidsvåg i Asane.

Styremedlemmer: Torbjørn Hallgren, Stubbsvingen 46,

7036 Trondheim, Per Kindem, Stubberudvn. 12, 1750

Halden, Torbj. Larsson-Fedde, Skottegt. 4, 4550 Farsund,

Sven Andersen, Langåsvn. 9, 0880 Oslo 8, Ivar Sundsbø,

Jomfrustien 12C, 1179 Oslo 11.

Forretningsfører:

TOR SKAUGE, Boks 2517, N-7002 Trondheim.

Tlf. 07/52 18 70 (Kontor), 07/91 76 26 (Privat)

Postgiro nr. 359 7200. Bankgiro 5361.64.21928

Tidsskriftet sendes gratis til medlemmene i klubber tilsluttet
Norsk Filatelistforbund.

Årsabonnement direkte i Norge og

Norden forøvrig 1988 kr. 130,00

Annual Subscription to Europe kr. 145,00

Subscription outside of Europe by air mail: kr. 155,00

Løssalgspis kr. 15,50.

Småannonser (trelinjers) kr. 25,00 + moms.

NORSK FILATELISTISK TIDSSKRIFT

UTGITT AV NORSK FILATELISTFORBUND

Redaktør:

ERLING SJONG, Boks 2177, 7001 Trondheim.

Tlf. 07/92 01 37.

Opplag 7600 eksemplarer.

Tidsskriftet kommer ut med ti nummer i året. I månedene
mai/juni og juli/august blir det sendt ut dobbeltnumre.

**Bestillinger på tidsskrift, sætrykk, enkelte numre samt
korrespondanse angående annonser, sendes forret-
ningsføreren.**

Annonsepriser for 1988
norske annonsører:

2. omslagsside	kr. 2400,00 + mva
3. omslagsside	kr. 2400,00 + mva
4. omslagsside	kr. 2650,00 + mva
1/1 side	kr. 2150,00 + mva
1/2 side	kr. 1300,00 + mva
1/4 side	kr. 850,00 + mva
1/8 side	kr. 600,00 + mva

Advertising rates for 1988
foreign advertisers:

kr. 2400,00 net
kr. 2400,00 net
kr. 2650,00 net
kr. 2150,00 net
kr. 1300,00 net
kr. 850,00 net
kr. 600,00 net

Anzeigenpreise für 1988

die Ausländischer:
kr. 2400,00 net
kr. 2400,00 net
kr. 2650,00 net
kr. 2150,00 net
kr. 1300,00 net
kr. 850,00 net
kr. 600,00 net

TRYKK: ADRESSEAVISEN OFFSET, TRONDHEIM
ISSN 0332-8848 Innleveringssted: 7000 Trondheim

NYE FRIMERKER!

I forbindelse med portoendringen fra 1.3.1988, vil det 18.2. bli utgitt 2 nye bruksfrimerker med dyremotiv i verdiene kr. 2,90 (tiur) og kr. 3,80 (rein).

Frimerkene er tegnet og gravert av Sverre Morken på grunnlag av foto av h.h.v. Sverre M. Fjelstad og Olaf Heitkøtter. Frimerkene, som er i format 17,1 x 20,9 mm i ark à 100 merker, blir trykt i kombinasjon ståltrykk/offset i Norges Banks Seddeltrykkeri på blåhvitt fosforescerende papir fra Harrison & Sons Ltd.

Samme dag kommer 2 nye særfrimerker i verdiene kr. 2,90 og kr. 4,80. Foranledningen til utgivelsen er at det i 1988 er 100 år siden Frelsesarmeen stiftet sin virksomhet i Norge. Frimerkemotivene er h.h.v. «Frelsesarmeen holder friluftsmøte» og «Portrett av Othilie Tønning og slumsøster i arbeid». Frimerkene er tegnet av Knut Løkke-Sørensen og fremstilles i flerfarget offset hos Emil Moestue A/S på fosforescerende papir fra Harrison & Sons Ltd. Begge frimerkene er i format 36,4 x 21,1 mm i ark à 50 merker.

Opplagene er på h.h.v. 12 og 8 millioner merker.

XX 0106356 A045 11
SUNDSBØ IVAR JOHAN
JOMFRUSTIVN 12 C
1179 OSLO 11

Adresseforandringer innmeldes for
annenter til:
retningsfører
7
ndheim

For klubbmedlemmer til vedk. klubb

INNLEVERING til vårens store auksjon

Det nærmer seg raskt deadline for å levere inn kvalitetsmateriale som ønskes solgt på vår auksjon i SAS-hotellet i Oslo lørdag 16. april. Vi kommer neppe til å slå våre gamle rekorder, men vil påny kunne by frem flere internasjonale topp-objekter.

*Solgt for kr. 787.000,- på vår auksjon
2. mai 1987. Gjeldende skandinavisk
omsetningsrekord!*

Kontakt oss i dag!

Vi foretar gratis vurdering av objektene og kan gi kontant forskudd.

Katalogene sendes faste kunder, innleverere og abonnenter. For kr. 75,- til postgiro 3 38 97 15 vil De motta et års auksjonskataloger med resultatlister.

MEMBER:
NFHF APHV

KJELL GERMETEN A/S

INTERNASJONAL FILATELI

FORMIDLING
TAKSERING
INVESTERING

OFFENTLIGE AUKSJONER

Elisenbergveien 19 t (02) 441914
P.O.Box 3088, Elisenberg Oslo 2